

I. РЕЄСТРАЦІЙНА ФОРМА

№	Назва поля	Вміст поля
1	Назва роботи	Магістерська кваліфікаційна робота
2	УДК	657.331.212.2
3	Автор (ПІБ)	Злиденна Д.О.
4	Дата (рік, місяць, день)	2022. 11. 23
5	Факультет	Економічний
6	Спеціальність	071 "Облік і оподаткування"
7	Освітня програма	Облік і аудит
8	Кафедра (шифр, назва)	11.05 обліку та оподаткування
9	Форма навчання	денна
10	Тема кваліфікаційної магістерської роботи	Облік, аналіз та внутрішній контроль розрахунків за єдиним соціальним внеском в умовах соціально-орієнтовної економіки
11	Керівник (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання)	Слесар Т.М. к.е.н., доцент
12	Ключові слова	облік, єдиний соціальний внесок, соціальне страхування, методичні прийоми контролю; внутрішньогосподарський контроль, аналіз
13	Анотація (до 300 символів)	Розкривається науковий підхід щодо економічної сутності розрахунків за страхуванням в умовах соціально-орієнтованої економіки, проведено економіко-правовий аналіз розрахунків за єдиним соціальним внеском та огляд нормативної бази зокрема зміни до правил оподаткування в Україні ЄСВ у зв'язку з воєнним станом.

Кваліфікаційна магістерська робота, яка подана на плагіат в електронному вигляді повністю відповідає роздрукованому примірнику.

Магістр

Злиденна Д.О.

Керівник КМР

(підпис)

(ПІБ)

Слесар Т.М.

(підпис)

(ПІБ)

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

11.05 - МКР. 1757 "С" 2021.10.18. 021. ПЗ

ЗЛИДЕННОЇ ДІАНИ ОЛЕГІВНИ

2022 р.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
УДК 657.331.212.2

ПОГОДЖЕНО

Декан економічного факультету

Діброва А.Д.

(підпис)

" " 2022р.

ДОПУСКАЄТЬСЯ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач кафедри обліку та

оподаткування

Гуцаленко Л.В.

(підпис)

" " 2022р.

МАГІСТЕРСЬКА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

" ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЄДИНИМ
СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВНОЇ
ЕКОНОМІКИ "

Спеціальність

071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма

Облік і аудит

Орієнтація освітньої програми освітньо - професійна

Гарант освітньої програми
д.е.н., професор

(науковий ступінь та вчене звання)

Калюга Є.В.

(підпис)

(ПІБ)

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи
к.е.н., доцент

(науковий ступінь та вчене звання)

Слесар Т.М.

(підпис)

(ПІБ)

Виконала

Злиденна Д.О.

(підпис)

(ПІБ студента)

Київ – 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Економічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку та оподаткування
д.е.н., проф. _____ Гуцаленко Л.В.

2021р.

ЗАВДАННЯ

до виконання магістерської кваліфікаційної роботи студенту (-ці)

Злиденній Діані Олегівні
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Спеціальність 071 – "Облік і оподаткування"

Освітня програма Облік і аудит

Орієнтація освітньої програми освітньо - професійна

Тема магістерської роботи: «ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЄДИНИМ СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Затверджена наказом ректора НУБіП України від "18" жовтня 2021 р. №1757 «С»

Термін подання заведеної роботи на кафедру 2022.11.11

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи: звітність сільськогосподарських підприємств

Вихідні дані до магістерської кваліфікаційної роботи:

Перелік питань, що підлягають дослідженню:

1. Теоретичні основи обліку, аналізу і внутрішнього контролю розрахунків за страхуванням
2. Бухгалтерський облік розрахунків за єдиним соціальним внеском
3. Аналіз і внутрішній контроль розрахунків за єдиним соціальним внеском

Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми

Дата видачі завдання "17" жовтня 2021 р.

Керівник магістерської
кваліфікаційної роботи

Слесар Т.М.

Студент

Злиденна Д.О.

РЕФЕРАТ

на здобуття освітнього ступеня «МАГІСТР» за темою ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗА ЄДИНИМ СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ В УМОВАХ СОЦІАЛЬНО- ОРІЄНТОВНОЇ ЕКОНОМІКИ

У магістерській кваліфікаційній роботі розкривається науковий підхід щодо економічної сутності розрахунків за страхуванням в умовах соціально-орієнтованої економіки, проведення економіко-правовий аналіз розрахунків за єдиним соціальним внеском та огляд нормативної бази - зокрема зміни до правил оподаткування в Україні ЄСВ у зв'язку з воєнним станом.

На практичних матеріалах ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» викладена організація і методика обліку, аналізу та внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском, внесено пропозиції щодо узагальнення результатів аналізу і внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском та прийняття управлінських рішень щодо оптимізації його величини.

Значне місце в роботі відведено аналітичному обліку розрахунків за єдиним соціальним внеском, проведенню внутрішньогосподарського контролю нарахування та сплати ЄСВ, а також порядку складання та подання звітності по єдиному соціальному внеску з використанням електронного Веб-сервісу «СОТА».

У висновках кваліфікаційної магістерської роботи узагальнено отримані результати дослідження, наведено рекомендації щодо удосконалення обліку і проведення внутрішньогосподарського контролю щодо розрахунків по ЄСВ та прийняття управлінських рішень а саме:

забезпечення правильного і вчасного нарахування сум єдиного соціального внеску та його утримання із заробітної плати працівників;

- запровадження коригування сум заробітної плати у розрізі місяців з метою управління максимальною сумою, з якої сплачується єдиний соціальний внесок;

налагодження постійного контролю за накопиченням грошових ресурсів у дні сплати ЄСВ з метою недопущення виникнення заборгованості

розробка та затвердження на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» окремим розділом у Наказі про облікову політику графіку документообігу з ЄСВ, де визначати відповідальних щодо нарахування ЄСВ, дотримання строків сплати ЄСВ, подання звітності з ЄСВ тощо

- опанування освітніми технологіями сплати єдиного внеску та подання звітності з використанням електронного Веб-сервісу «СОТА»;

КЛЮЧОВІ СЛОВА: облік, єдиний соціальний внесок, соціальне страхування, методичні прийоми контролю; внутрішньогосподарський контроль, аналіз.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І
ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ ЗА
СТРАХУВАННЯМ

1.1 Економічна сутність розрахунків за страхуванням в умовах соціально-орієнтованої економіки

10

1.2 Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури з теми дослідження

17

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК РОЗРАХУНКІВ ЗА ЄДИНИМ
СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Кагарлик
Зернопродукт»

24

2.2 Облікова політика підприємства щодо єдиного соціального внеску

36

2.3 Організація бухгалтерського обліку нарахування та сплати єдиного соціального внеску

40

2.4 Методика бухгалтерського обліку розрахунків єдиного соціального внеску

48

2.5 Порядок складання та подання звітності по єдиному соціальному внеску з використанням електронного Веб-сервісу «СОТА»

52

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

РОЗДІЛ 3 АНАЛІЗ І ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЗА
ЄДИНИМ СОЦІАЛЬНИМ ВНЕСКОМ

64

3.1 Методичні прийоми внутрішнього контролю розрахунків за ЄСВ

64

3.2 Аналіз розрахунків єдиного соціального внеску

70

3.3 Внутрішній контроль розрахунків за єдиним соціальним внеском

76

3.4 Узагальнення результатів аналізу і внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском та прийняття управлінських рішень щодо оптимізації його величини

85

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

91

97

103

НУБІП України

ВСТУП

Актуальність теми. Обов'язкові нарахування на фонд заробітної плати єдиного соціального внеску перебувають у центрі уваги різних користувачів облікової інформації.

Для найманих працівників вони визначають суму заробітної плати, що підлягає виплаті, формують ефективну систему соціального захисту населення.

Для суб'єкта господарювання виступають складовою витрат, що визначають собівартості продукції і впливають на фінансовий результат господарської діяльності.

Для держави відіграють важливу роль у формуванні надходжень для забезпечення виконання соціальних функцій.

Для кожної із сторін значення обов'язкових нарахувань оцінюється по-різному, але їх здійснення торкається інтересів всіх користувачів, особливо на фоні останніх змін у законодавстві країни.

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120–IX від 15 березня 2022 року вніс суттєві зміни до правил оподаткування в Україні у зв'язку з воєнним станом [46].

У зв'язку з цими нововведеннями, важливо проаналізувати всі зміни розрахунків щодо організації та методики бухгалтерського обліку єдиного соціального внеску (далі ЄСВ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проведене дослідження ґрунтується на фундаментальних працях відомих фахівців у сфері соціального захисту та соціального страхування: Е. Б. Аткинсона, А. Бабича, В. Базилевича, А. Вагнера, У. Беверіджа, Е. Клав'єра, С. Мочерного, Г. Сілласте та ін.

Питаннями розрахунків єдиного соціального внеску займалися різні науковці: А. П. Бабченко; О. О. Костриця і О. І. Шуляк; Н. Г. Ніщенко та Л. І. Федоришина; Г. В. Блакита, Л. П. Шевчук та І. С. Пізняк; Л. Б. Райнова.

Водночас реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування вимагає постійного розширення та доповнення наукової розробки цієї проблематики.

Але, незважаючи на наявність таких досліджень, все-таки і досі залишаються проблеми щодо нарахування та сплати єдиного соціального внеску в Україні.

Мета магістерської кваліфікаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних положень нормативно-правового забезпечення порядку нарахування, сплати та розподілу єдиного соціального внеску, та розкриття діючої методики та організації обліку, аналізу та внутрішнього контролю розрахунків єдиного соціального внеску.

Основними завданнями магістерської кваліфікаційної роботи є: обґрунтування переліку ставок єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, які діють в Україні у 2022 році;

дослідження особливостей нарахування і сплати єдиного соціального внеску, та виокремлення основних переваг та недоліків від запровадження єдиного соціального внеску з врахуванням останніх законодавчих змін;

висвітлення питань організації і методики бухгалтерського обліку нарахування єдиного соціального внеску, його сплати, порядку складання та подання звітності з єдиного соціального внеску, шляхів удосконалення обліку розрахунків за страхуванням на основі інформаційних систем;

порядку проведення аналізу та внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском;

узагальнення результатів аналізу та внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском та розробка управлінських рішень щодо оптимізації його величини.

Об'єктом дослідження є процес нарахування та сплати єдиного соціального внеску та чинники, що впливають на їх правильність та своєчасність.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних засад бухгалтерського обліку щодо розрахунків за єдиним соціальним внеском.

Базою дослідження є ТОВ «Кагарлик Зернопродукт», організаційно-правова форма якого – це товариство з обмеженою відповідальністю, основним видом діяльності товариства є допоміжна діяльність у рослинництві, вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, та змішане сільське господарство.

Теоретичною основою дослідження є наукові праці в галузі загальнодержавного обов'язкового соціального страхування. Тенденції єдиного соціального внеску досліджуються за допомогою історичного методу, ретроспективного, зміст понятійного апарату розкритий з допомогою методів дедукції і індукції, аналогії і порівняння. При підборі матеріалів для дослідження використовувались методи аналізу і синтезу.

Для вивчення закономірностей етапів впровадження єдиного соціального внеску застосовувався метод аналогії та причинно-наслідкового зв'язку. З метою виявлення динаміки єдиного соціального внеску та факторів, що впливають на його величину використовувались методи економічного аналізу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичному і методичному обґрунтуванні та наданні практичних рекомендацій щодо удосконалення методичних підходів до обліку розрахунків за єдиним соціальним внеском.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення бухгалтерського обліку, аналізу та внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском.

Для підготовки магістерської кваліфікаційної роботи використовувались носії облікової інформації: первинні документи; реєстри аналітичного та синтетичного обліку; форми фінансової та статистичної звітності.

Магістерська кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів основної частини, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Магістерська кваліфікаційна робота виконана на 103 сторінках машинописного тексту, вона містить 35 таблиць, 22 рисунки та 3 формули. Список використаних джерел містить 70 назв навчальної літератури.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ І РОЗРАХУНКІВ ЗА СТРАХУВАННЯМ

1.1. Економічна сутність розрахунків за страхуванням в умовах соціально-орієнтованої економіки

Формування соціально орієнтованої ринкової економіки України забезпечує

узгодження та врахування інтересів усіх соціальних груп населення у формуванні

державної макроекономічної політики. Її сутність полягає в забезпеченні

економічного зростання шляхом підпорядкування економіки завданням соціального

розвитку суспільства. Підвищення доходів і рівня життя, розширення споживчого

попиту і високі вимоги до якості товарів та послуг призводять до усунення

монополізму, підвищення конкуренції виробників та інших форм активізації

господарського життя. Водночас в умовах соціально орієнтованої ринкової економіки

такі соціальні чинники, як сприятливі умови праці, розвинена система стимулювання

праці й механізми її оплати, соціальні гарантії і соціальне забезпечення, починають

відігравати істотну роль у підйомі виробництва.

В умовах соціально орієнтованої ринкової економіки дуже важливе значення

має глибоке усвідомлення економічної природи і сутності цільових фондів

загальнообов'язкового державного соціального страхування, їхньої об'єктивної

необхідності, зв'язку з іншими економічними категоріями і ролі в економічній

системі держави.

Забезпечення достатнього життєвого рівня кожному громадянину гарантовано

Конституцією України. У ст. 46 Конституції України закріплено: «Громадяни мають

право на соціальний захист, що включає право на забезпечення їх у разі повної,

часткової або тимчасової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з

незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених

законом» [15]

Держава гарантує кожному громадянину право на працю та соціальний захист, задовольняє потреби у здобутті освіти, охороні здоров'я, забезпечує достатній рівень заробітної плати, пенсії, соціальних виплат тощо. Соціальне страхування є основою системи соціального захисту населення та має такі складові (рис. 1.1):

соціальне страхування - організаційно-економічний інститут захисту громадян від соціальних ризиків, що впливають на їх працездатність: хвороба, каліцтво, старість, та інші випадки, передбачені законом;

соціальна допомога - різні види соціальних виплат, дотацій, пільг, субсидій, що надаються особам, які потребують соціального захисту;

соціальна справедливість (соціальна солідарність) - компенсація впливу непередбачуваних негативних явищ, таких як техногенні катастрофи чи природні стихійні лиха.

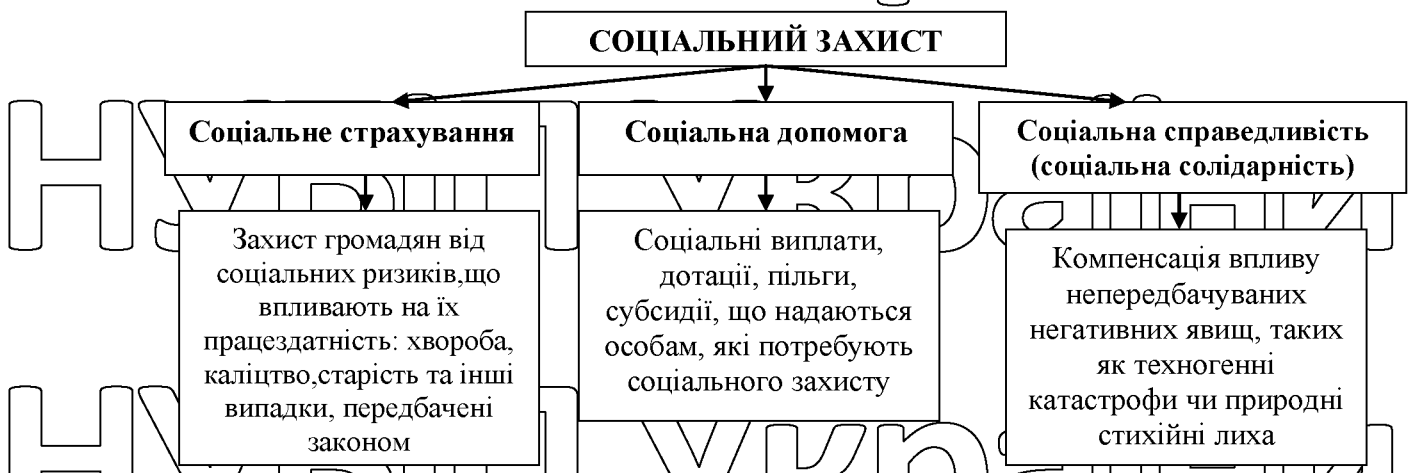

Рис.1.1. Складові соціального захисту в Україні

Право на соціальний захист гарантується загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням за рахунок страхових внесків громадян, підприємств, установ і організацій, а також бюджетних та інших джерел соціального забезпечення; створенням мережі державних, комунальних, приватних закладів для догляду за непрацездатними.

Держава забезпечує проведення єдиної соціальної політики щодо реалізації прав громадян на соціальний захист, дотримання всіма учасниками законів і нормативно-правових актів, адаптацію вітчизняних соціальних стандартів до міжнародних ситуацій; підвищенні розмірів соціальних виплат з метою покращення

матеріального забезпечення громадян; контролю за рухом грошових коштів і діяльністю робочих органів фонду [15].

Система соціального страхування України пройшла у своєму розвитку декілька етапів (рис.1.2):

Рис.1.2. Етапи розвитку законодавчого забезпечення загальнообов'язкового державного соціального страхування України

Етап – 1998 р. прийняття Закону «Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування». Про важливість цього законодавчого акта свідчить те, що Президія Верховної Ради України Постановою прийняла рішення про проведення 8 квітня 1996 року парламентського слухання щодо даного законопроекту. Обговоривши проект закону, учасники парламентського слухання в основному схвалили його й рекомендували Верховній

Раді після відповідного доопрацювання розглянути цей законопроект. Основи законодавства України про соціальне страхування були доопрацьовані і подані до Верховної Ради. Парламент розглядав їх тричі у першому читанні, двічі – у другому і 14 січня 1998 року прийняв Основи. Цим самим було відкрито шлях для розробки законопроектів з окремих видів соціального страхування.

II етап – 1999-2000 рр. – прийняття законів відповідно до Основ законодавства України із загальнообов'язкового соціального страхування. Верховною Радою України були прийняті Закони «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання,

які спричинили втрату працездатності» від 23.09.99 № 0105-XIV, «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 № 1533-III, «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18.01.01 № 2240-III.

Таким чином, в Україні було створено законодавчі умови для становлення системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, яка базується на вимогах Європейського кодексу соціального забезпечення (1964 року) та рекомендаціях Міжнародної організації праці (МОП) № 67 (1944 рік).

III етап – 2001 р. – впровадження державного соціального страхування. Відповідно до прийнятих законів, в 2001 році запроваджено такі види загальнообов'язкового державного соціального страхування: на випадок безробіття; у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності.

IV етап – 2002 – 2009 рр. – удосконалення законодавства з загальнообов'язкового державного соціального страхування, впровадження пенсійного та розробка основ медичного соціального страхування. Прийняття Закону

України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.03 № 1058-IV

IV етап – 2010–2013 рр. Прийняття Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI, який вступив в силу з 01 січня 2011р. Характерною рисою вдосконалення системи обов'язкового соціального страхування в розвинутих країнах є наявність активного процесу глобалізації структури управління соціальним страхуванням. Цей шлях обрали й Україна [30].

Протягом 2011–2012 рр. пенсійна система доповнюється системою пільг, компенсацій, гарантій, програмою житлових субсидій та іншими видами державної соціальної допомоги громадянам похилого віку, інвалідам, сім'ям з дітьми тощо.

VI етап – 2020 р. – теперішній час. Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» № 77-VIII від 28 грудня 2020 р. Зазначеним законом соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, від нещасного випадку та медичне страхування покладено на Фонд соціального страхування України, який об'єднує Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання та Фонд загальнообов'язкового державного соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Ці реформи мають сприяти зменшенню рівня тіньової економіки, а саме легалізації фонду оплати праці, скороченню витрат на утримання Фондів, запровадженню медичного страхування, зменшенню дефіциту Пенсійного фонду України та запобіганню корупції.

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120-IX від 15 березня 2022 року вніс позитивні зміни щодо адміністрування ЄСВ є те, що на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, а також протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану не нараховуються штрафні санкції та пеня за порушення в сфері сплати ЄСВ. Окрім цього, Законом № 2120-IX встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати ЄСВ на період дії правового режиму воєнного,

надзвичайного стану та протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану [46].

Суб'єктами загальнообов'язкового державного соціального страхування є застраховані громадяни, а в окремих випадках - члени їх сімей та інші особи, страхувальники і страховики (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Суб'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні

Отже, управління фондами соціального страхування - це система соціально-економічних заходів, спрямованих на матеріальне забезпечення населення від соціальних ризиків (хвороба, інвалідність, старість, втрата годувальника, безробіття, нещасний випадок на виробництві тощо) для досягнення соціальної стабільності та соціального прогресу.

Теоретичний аналіз сутності соціального страхування дозволяє визначити місце і роль фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування в

системі соціально-трудових та економічних відносин, що схематично зображено на рисунку 1.4.

Рис. 1.4. Місце і роль фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у системі соціально-трудових та економічних відносин в Україні

Сьогодні в Україні відсутня національна доктрина соціального страхування, яка б науково обґрунтовувала можливості розвитку системи в органічній прив'язці до системи заробітної плати, податкової системи, стану та подітки на ринку праці, демографічної ситуації та прогнозів. При розробці системи рекомендацій та управлінських рішень в галузі соціального страхування слід пам'ятати, що соціальне страхування є найгострішим інструментом, здатним трансформувати наріжні основи суспільного буття. Реформування системи соціального страхування передбачає розширення вибору застрахованою особою форм реалізації її прав, залучення до реалізації соціальних гарантій в сфері соціального страхування недержавних організацій, використання різноманітних механізмів фінансування послуг, забезпечення щільної прив'язки соціальних зобов'язань до наявності коштів на їх фінансування [3].

1.2. Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази спеціальної літератури з теми дослідження

НУБІП України

Під єдиним внеском необхідно розуміти консолідований внесок, збір якого здійснюється до системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в обов'язковому порядку та на регулярній основі з метою забезпечення захисту прав застрахованих осіб і членів їх сімей на отримання страхових виплат за діючими видами загальнообов'язкового державного соціального страхування [30].

З наведеного визначення видно, що єдиний соціальний внесок – це обов'язковий платіж, що регулярно сплачується платниками та має цільове призначення.

НУБІП України

Єдиний соціальний внесок можна охарактеризувати як імперативний, обов'язковий законодавчо встановлений платіж, призначений для формування фондів соціального страхування. Справляння єдиного соціального внеску базується на правових засадах. Саме обов'язковість сплати забезпечує формування доходів органів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

НУБІП України

Особливою ознакою єдиного соціального внеску є цільове призначення – захист прав та законних інтересів застрахованих осіб. Саме у цьому полягає його виключне суспільне призначення, що забезпечує свідоме ставлення платників до виконання власних обов'язків зі сплати єдиного внеску. Обов'язковий порядок сплати визначає його фіскальний характер, що ріднить його з податками, але відмінністю від податків, є його цільовий характер. Єдиний соціальний внесок в нашій країні не вважається податком, тому не включається до складу податкової системи України і його суми не враховуються при визначенні податкового навантаження на платників податків. Але, науковці виявили спільні риси, властиві соціальному податку і прямим податкам [45], що свідчать про їх однакову економічну природу.

НУБІП України

НУБІП України

У розвинених країнах внески на соціальне страхування отримали назву «соціальних податків» і є складовими фіскальних систем. Соціальний податок збільшує витрати господарюючих суб'єктів та зменшує їх доходи, тому «коли платники відносять усі свої платежі державі до податків, це не стільки нерозуміння

НУБІП України

суті даного фінансового явища, скільки відображення їх прагматичних інтересів», тому науковці пропонують до складу податкової системи включати не лише доходи консолідованого бюджету України, а й страхові внески до Пенсійного фонду і Фондів соціального страхування. Такий підхід дозволить визначити справжнє податкове навантаження в країні і є одним із напрямків пошуку шляхів удосконалення єдиного внеску. Соціально-правова природа єдиного соціального внеску проявляється у тому, що:

1) він є одночасно гарантією соціального забезпечення певної особи та джерелом коштів солідарної системи соціального страхування;

2) розмір тарифу визначається з дотриманням принципу рівності страхувальників перед законом.

Справляння єдиного соціального внеску в Україні здійснюються за принципами:

визначення законом порядку розрахунку суми єдиного соціального внеску та пропорцій його розподілу між фондами загальнообов'язкового державного соціального страхування;

імперативного, обов'язкового характеру сплати;

відповідальності платників за порушення норм законодавства щодо повноти та своєчасності сплати єдиного соціального внеску;

регламентування законом умов і порядку його сплати;

захисту прав та законних інтересів застрахованих осіб.

Згідно законодавства єдиний соціальний внесок сплачують страхувальники (роботодавці) і застраховані особи [45].

Страховальниками є підприємства та організації, створені відповідно до законодавства України, які мають окремий баланс та самостійно ведуть розрахунки із застрахованими особами, що використовують працю інших осіб на умовах трудового договору або на інших умовах, передбачених законодавством, а також за цивільно-правовими договорами та нараховують допомогу по тимчасовій непрацездатності.

Єдиний соціальний внесок складається з суми нарахувань - податку, об'єктом оподаткування якого є сума нарахованих виплат найманім працівникам, сплага яких до бюджету здійснюється за рахунок коштів роботодавця. Тобто, базою для справляння ЄСВ у частині їх нарахувань є сума нарахованої заробітної плати за видами виплат, що включають основну й додаткову заробітну плату, а також інші заохочувальні та компенсаційні виплати.

Законом № 909 - VIII [28] було внесено ряд нововведень до чинного законодавства України, зокрема, до Закону № 2464-VI [45]. Відповідно до прийнятих змін з 2017 року встановлено єдину ставку нарахування ЄСВ у розмірі 22 %, що застосовується до бази нарахування ЄСВ, передбаченої статтею 1 Закону про ЄСВ [45].

Незмінними залишилися спеціальні ставки єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування для:

підприємств, установ і організацій, в яких працюють інваліди, встановлюється у розмірі 8,41 % бази нарахування ЄСВ для працюючих інвалідів;

для підприємств та організацій/ всеукраїнських громадських організацій інвалідів, зокрема товариств УТОГ та УТОС, в яких кількість інвалідів становить не менш як 50 % загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 % суми витрат на оплату праці, встановлюється у розмірі 5,3 % бази нарахування єдиного внеску.

для підприємств та організацій громадських організацій інвалідів, в яких кількість інвалідів становить не менш як 50 % загальної чисельності працюючих, і за умови, що фонд оплати праці таких інвалідів становить не менш як 25 % суми витрат на оплату праці, встановлюється у розмірі 5,3 % бази нарахування ЄСВ для працюючих інвалідів.

Протягом 2022 році розмір мінімальної заробітної плати змінювався двічі: з 1 січня (6500 грн), та з 1 жовтня (6700 грн), а отже, змінювалися мінімальна та максимальна сума ЄСВ [48].

У таблиці 1.1 наведено розміри нарахування ЄСВ залежно від видів доходів.

Таблиця 1.1

Розміри нарахування ЄСВ залежно від видів доходів

Вид доходів	Ставка ЄСВ
Фонд оплати праці (п. 2 Інструкції №5) найманих працівників, у т. ч. іноземців	Роботодавці нараховують та сплачують ЄСВ за ставкою 22%
Винагороди фізособам за цивільно-правовими договорами, крім цивільно-правового договору, укладеного з фізособою-СПД	Підприємства та фізособи-підприємці нараховують і сплачують 22% на суму винагороди
Допомога з ТВП (як перші п'ять днів за рахунок коштів підприємства, так і решта днів хвороби, допомога по вагітності та пологах за рахунок коштів ФСС)	Роботодавці нараховують і сплачують 22% на суму допомоги
Заробітна плата і лікарняні працівників-інвалідів	всі роботодавці нараховують і сплачують 8,41% на фонд оплати праці

Мінімальний страховий внесок з ЄСВ у 2022 році складав з січня по вересень $6500 \times 22\% = 1430$ грн, з жовтня по грудень – 1474 грн.

Максимальна величина бази нарахування ЄСВ протягом 2022 року складає 15 розмірів мінімальної заробітної плати ($6500,0 \times 15 = 97500,0$ грн.), звідси максимальна сума страхового внеску 21450,0 грн. ($6500,0 \times 15 \times 22\%$). Тобто, це максимальна сума ЄСВ, яка сплачується за умови, що сума отриманого застрахованою особою доходу складе 97 500 грн. в місяць та більше – це в період з січня по вересень, з жовтня по грудень – 100 500 грн. Тобто з 1 жовтня 2022 року максимальна сума страхового внеску складає - 22110 грн. ($6700,0 \times 15 \times 22\%$). Розміри мінімальних страхових внесків з ЄСВ у 2022 році наведено в таблиці 1.2 [48].

Таблиця 1.2

Розміри мінімального страхового внеску з ЄСВ у 2022 році

Категорія платника	Строк сплати	Мінімальний страховий внесок			
		З 1 січня по 30 вересня		З 1 жовтня по 31 грудня	
		за місяць, грн	за квартал, грн	за місяць, грн	за IV квартал, грн
ФОП, які обрали спрощену систему оподаткування незалежно від обраної групи	До 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний	430	4290	1474	4422

ФОП, які обрали загальну систему оподаткування	внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня) До 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня) Остаточний розрахунок за календарний рік до 10 лютого наступного року	1430	4290	1474	4422
Особи, які провадять незалежну професійну діяльність	внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня) Остаточний розрахунок за календарний рік до 1 травня року наступного за звітним	1430	4290	1474	4422
Члени фермерського господарства	До 20 числа місяця, що настає за кварталом, за який сплачується єдиний внесок (19 квітня, 19 липня, 19 жовтня, 19 січня)	1430	4290	1474	4422

Прожитковий мінімум для працездатних осіб з 01 січня 2022 року - 2481,0 грн.,

з 01 липня - 2600,0 грн., з 01 грудня - 2684,0 грн.. та для інших категорій осіб наведено в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Прожитковий мінімум у 2022 році

Період	Місяці дії прожиткового мінімуму		
	Січень-червень	Липень-листопад	Грудень
Працездатні особи	2481	2600	2684
Діти віком до 6 років	2100	2201	2272
Діти 6-18 років	2618	2744	2833
Особи, які втратили працездатність	1934	2027	2093
Загальний показник	2393	2508	2589

Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120-IX від 15 березня 2022 року [46] вніс суттєві зміни до правил оподаткування в Україні у зв'язку з воєнним станом. ФОП, самозайняті особи та члени фермерського господарства з 1 березня 2022 року до припинення або скасування воєнного стану в Україні мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати ЄСВ. Роботодавці - ФОП платники єдиного податку 2 та 3 групи, а також юридичні особи, які належать до третьої групи платників єдиного податку мають право за власним рішенням не сплачувати ЄСВ за найманих працівників, які були призвані під час мобілізації на військову службу, за таких працівників сплата ЄСВ буде здійснюватися за кошти державного бюджету.

Позитивною зміною щодо адміністрування ЄСВ є те, що на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, а також протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану не нараховуються штрафні санкції та пеня за порушення в сфері сплати ЄСВ.

Окрім цього, Законом № 2120-IX [46] було встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати ЄСВ на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану та протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану, а перевірки, які були розпочаті до 24 лютого 2022 року та не завершені, зупиняються по останній календарний день третього місяця з дня припинення (скасування) воєнного, надзвичайного стану.

Висновки до першого розділу.

Із запровадженням ЄСВ зменшилося навантаження на роботодавців, пов'язане з адмініструванням сплати страхових внесків. До недоліків запровадження ЄСВ слід віднести високі штрафи за несвоєчасність сплати та допущення помилок при нарахуванні ЄСВ; збільшення соціального навантаження на фізичних осіб-підприємців.

Запровадження ЄСВ є позитивним кроком у реформування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, проте, потребує подальшого вдосконалення.

Протягом 2022 році розмір мінімальної заробітної плати змінювався двічі: з 1 січня (6500 грн), та з 1 жовтня (6700 грн), а отже, змінювалися мінімальна та максимальна сума ЄСВ. Мінімальний страховий внесок з ЄСВ у 2022 році складав з січня по вересень $6500 \times 22\% = 1430$ грн, з жовтня по грудень – 1474 грн.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120-IX [46] внесено позитивні зміни щодо адміністрування ЄСВ: на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, а також протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану не нараховуються штрафні санкції та пеня за порушення в сфері сплати ЄСВ.

Законом № 2120-IX встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності наракування, обчислення та сплати ЄСВ на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану та протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану [46].

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 2

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

НУБІП України

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Кагарлик ЗЕРНОПРОДУКТ»

НУБІП України

Підприємство ТОВ «Кагарлик ЗЕРНОПРОДУКТ» зареєстрована 28.08.2018 за юридичною адресою Україна, 09201, Київська обл., Кагарлицький р-н, м. Кагарлик, вул.СТАВ'ЯНКА, будинок 95. Дата заснування 28.08.2018. Директор: Стасишен

Дмитро Володимирович; стан. зареєстровано; код ЄДРПОУ: 42418396.

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань контрагент 42418396 на 10.07.2022 має таку повну офіційну назву ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КАГАРЛИК ЗЕРНОПРОДУКТ».

НУБІП України

Розмір статутного капіталу складає 1 000 000,00 грн.; організаційно-правова форма: Товариство з обмеженою відповідальністю; Форма власності: недержавна власність; види діяльності:

основний: 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві;

НУБІП України

інші: 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур, 01.50 Змішане сільське господарство; 01.63 Пчелярожайна діяльність.

НУБІП України

ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» має самостійний баланс, поточний рахунок в банку, діє на принципах повного господарського розрахунку. Перед складанням річної фінансової звітності на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» проводиться інвентаризація активів і зобов'язань.

Показники, що характеризують діяльність ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр., проаналізовано у табл.2.1 (дод.А.1 ф.№1 «Баланс»)(звіт про фінансовий стан), дод.А.2.ф.№2 «Звіт про фінансові результати» (звіт про сукупний дохід).

НУБІП України

Таблиця 2.1

Аналіз економічних показників діяльності ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

за 2019-2021 рр.

Показники	2019	2020 р.	2021 р.	Абс. відх., +; - тис. грн. (2021/2020)	Темп росту, %, (2021/2020)
Основні засоби					
- залишкова вартість, тис. грн.	4546	2565	3262	+697	+27,2
- первісна вартість, тис. грн.	4766	2918	3464	+546	+18,7
- знос, тис. грн.	220	353	202	-151	-42,8
запаси, тис. грн.	7254	9352	12331	+2979	+31,9
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги, тис. грн.	768	945	5090	+4145	+438,6
Зареєстрований капітал, тис. грн.	1000	1000	1000	0	0
Нерозподілений прибуток, тис. грн.	932	2108	2099	-9	-0,4
Поточні зобов'язання за розрах. зі страхування, тис. грн.	34	30	38	+8	+26,7
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	7268	11526	27687	+16161	+140,2
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	7070	8026	18381	+10355	+129,0
Чистий фінансовий результат прибутков (збиток), тис. грн.	-932	2108	2099	-9	-0,4
Фонд оплати праці, тис. грн.	2008	2453	2871	+418	+17
Середньооблікова кількість штатних працівників, чол.	20	22	22	0	0
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників, грн.	8367	9292	10875	+1588	+17

Показники таблиці 2.1 свідчать, що статутний капітал ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр. не змінювався і складає розмір 1000,0 тис.грн.

Зростання первісної вартості основних засобів у 2021 р. порівняно з 2020 р. на 546 тис. грн. або 18,7% свідчить про поступове оновлення матеріально-технічної бази. У той же час, зниження зносу основних засобів на 42,8% свідчить про погіршення їх якісного стану.

Тенденції щодо збільшення залишків запасів на 2979 тис. грн. або на 31,9% не можна оцінити однозначно. З одного боку, збільшення залишків запасів може свідчити про їх оптимізацію, зменшення залишків неликвідних цінностей, а, з іншого, – про падіння забезпеченості підприємства сировиною і матеріалами.

Неекономічною є тенденція щодо суттєвого збільшення дебіторської

заборгованості за товари, роботи, послуги у 2021 р. порівняно з 2020 р. на 4145 тис. грн. або на 438,6%

Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг у 2021 р. порівняно з 2020 р. зріс на 16161 тис. грн. або на 140,2%.

Собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг за цей період зросла на 10355 тис. грн. або на 129%, що менше зростання чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на 11,2%. Зростання доходу темпами, що перевищували темпи динаміки витрат призвело до незначного зниження чистого прибутку у 2021 р. порівняно з 2020 р. на 9,0 тис. грн. або на 0,4%. Це, у свою чергу,

зумовило зниження нерозподіленого прибутку на 9,0 тис. грн. або на 0,4%.

Фонд оплати праці у 2021 р. порівняно з 2020 р. збільшився на 418,0 тис. грн. або на 17,0%. Середньооблікова кількість штатних працівників за цей період залишилася незмінною. Середньомісячна заробітна плата у 2021 р. порівняно з 2020 р. зросла на 1583,0 грн. або на 17,0%.

Проведений аналіз основних показників, що характеризують діяльність ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр., засвідчує зростання обсягів та прибутковості діяльності підприємства.

Згідно положення «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку» (дод. Б. 1) ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером, посада якого входить до штатного розкладу товариства.

Головний бухгалтер забезпечує дотримання вимог, передбачених «Законом про бухгалтерський облік» та іншими законодавчими та нормативними документами з питань організації і ведення бухгалтерського та податкового обліку

ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» самостійно здійснює планування господарської та фінансово-економічної діяльності та здійснює їх, виходячи з попиту на продукцію (роботи, послуги), з метою покриття витрат, забезпечення розвитку виробництва та продажу та отримання прибутку.

Щодо фінансового стану підприємства ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» – то це одна з найважливіших характеристик результатів діяльності, що визначається

взаємодією всіх складових фінансових відносин та характеризується системою показників, що дозволяють оцінити наявність, розміщення і ефективність використання фінансових ресурсів.

Стійкість фінансового положення підприємства в значній мірі залежить від доцільності і правильності вкладення фінансових ресурсів в активи. Найбільш загальне уявлення про які мали місце якісні зміни в структурі засобів та їх джерел, а також динаміці цих змін можна отримати за допомогою вертикального і горизонтального аналізу звітності.

Проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз активів балансу ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр. (таблиця 2.2)

Таблиця 2.2
Горизонтальний та вертикальний аналіз активів балансу на
ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр

Назва статей балансу	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення, 2021/2020	
	тис. грн.	питома вага	тис. грн.	питома вага	тис. грн.	питома вага	+	%
1. Необоротні активи	4546	30,9	2565	17,4	3262	11,6	+697	+27,2
всього в т.ч.								
Основні засоби	4546	30,9	2565	17,4	3262	11,6	+697	+27,2
2. Оборотні активи	10143	69,1	12192	82,6	24752	88,4	+12560	+103
всього, в т.ч.								
Запаси всього в т.ч.	7254	49,4	9352	63,4	12331	44,0	+2979	+31,9
Дебітор. заборг. за товари, роботи,	768	5,2	945	6,4	5090	18,3	+4145	+438,6
Дебіт. з-т за розрах. за виданими авансами	461	3,1	427	2,9	0	0	-427	0
дебіторська заборг. за розрах. з бюджетом	25	0,2	0	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгован.	44	0,3	56	0,4	35	0,1	-21	-37,5
Поточні фінансові інвестиції	0	0	0	0	7296	26,0	+7296	0
Грші та їх еквіваленти	1591	10,8	1412	9,5	0	0	-1412	0
Баланс	14689	100	14757	100	28014	100	-13257	-89,8

Вертикальний аналіз показує структуру засобів підприємства і їх джерел. Є дві причини, що обумовлюють необхідність і доцільність проведення такого аналізу: з одного боку - перехід до відносних показників дозволяє проводити міжгосподарські порівняння економічного потенціалу і результатів діяльності підприємств, що розрізняються за величиною використовуваних ресурсів і інших об'ємних

показників; з іншого боку – віднесні показники деякою мірою згладжують негативний вплив інфляційних процесів, які можуть істотно спотворювати абсолютні показники фінансової звітності і тим самим ускладнити їх зіставлення в динаміці.

За допомогою вертикального аналізу ми виявили, що у складі активів найбільша питома вага належить за всі три роки оборотним активам. У складі необоротних активів спостерігається наявність тільки основних засобів. У складі оборотних активів найбільшу питому вагу займають запаси, вартість яких збільшується з кожним роком. Збільшення вартості запасів має позитивний характер тільки у тому випадку, якщо не відбувалося зниження оборотності запасів, але у підприємства з кожним роком сповільнюється оборотність запасів, що є негативним явищем, тобто підприємство неефективно використовує оборотні кошти.

Протягом досліджуваного періоду скорочується питома вага в структурі активів грошових коштів. Структура активів з високою питою вагою заборгованості та низькою вагою грошових коштів свідчить про проблеми, які пов'язані з маркетинговою політикою підприємства, а також про не грошовий характер розрахунків. Проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр. (таблиця 2.3).

Горизонтальний аналіз допоміг виявити, що в 2021 році збільшилися джерела капіталу. На зміну власного капіталу вплинуло збільшення статті «Нерозподілений прибуток».

Поточні зобов'язання підприємства складаються з кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги, поточних зобов'язань по розрахунках, інших поточних зобов'язань, у підприємства відсутні короткострокові кредити банків. Збільшення позикового капіталу у 2021 році може бути пов'язано його використання з метою тимчасового поліпшення фінансового стану, розвитку виробництва.

НУБІП УКРАЇНИ

Таблиця 2.3

Горизонтальний та вертикальний аналіз пасивів балансу на
ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 рр

Назва статей балансу	2019 рік		2020 рік		2021 рік		Відхилення, 2021/2020	
	тис.гр н.	питома вага	тис.грн	питома вага	тис.грн	питома вага	+,-	%
Власний капітал всього, в т.ч.	13456	91,6	13100	88,8	23981	85,6	+10881	+83,1
Зареєстрований капітал	1000	6,8	1000	6,8	1000	3,5	0	0
Додатковий капітал	9727	66,2	8195	55,5	19085	68,1	+10890	+132,9
Резервний капітал	1797	12,3	1797	12,2	1797	6,4		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	932	6,3	2108	14,3	2099	7,6	-9	-0,4
2. Довгострокові зобов'язання і забезпечення всього в т.ч.	848	5,8	1292	8,7	3327	11,9	+2035	+157,5
Інші довгострокові зобов'язання	848	5,8	1292	8,7	3327	11,9	+2035	+157,5
3. Поточні зобов'язання і забезпечення всього в т.ч.	385	2,6	365	2,5	706	2,5	+341	+93,4
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	0	0	37	0,3	194	0,7	+157	+424,3
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	0	0	23	0,2	26	0,1	+3	+13,0
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	34	0,2	30	0,2	38	0,1	+8	+26,7
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з оплати праці	46	0,3	39	0,3	65	0,2	+26	+66,7
Інші поточні зобов'язання	305	2,1	236	1,5	383	1,4	+147	+62,3
Баланс	14689	100	14757	100	28014	100	+13257	+89,8

Вертикальний аналіз допоміг нам виявити, що на кінець 2021 року майно підприємства збільшилось. Це говорить про розширення фінансової діяльності і в цілому являється позитивною характеристикою діяльності підприємства. Необхідно зауважити, що горизонтальний і вертикальний аналіз доповнює один одного.

До переваг вертикального аналізу відноситься можливість:

вивчати результати фінансово-господарської діяльності на основі відносних показників, що згладжують вплив суб'єктивних зовнішніх факторів, яке має місце при роботі з абсолютними показниками і утрудняє їх зіставлення в динаміці;

проводити міжгосподарські порівняння різних організацій, що розрізняються за величиною використовуваних ресурсів і іншими показниками обсягу.

На сучасному етапі недостатньо проведення горизонтального і вертикального аналізу для оцінки фінансового стану підприємства, тому часто розраховують коефіцієнти фінансової стійкості.

Фінансова стійкість підприємства є однією з ключових характеристик фінансового стану, представляючи собою найбільш смний, концентрований показник, що відображає ступінь безпеки вкладення коштів у це підприємство. Це властивість фінансового стану, який характеризує фінансову спроможність підприємства. Для того, щоб з'ясувати, чи є досліджуване підприємство фінансово стійким чи ні, розрахуємо коефіцієнти фінансової стійкості.

Стійкість фінансового стану підприємства залежить в і д оптимальної структури джерел капіталу (від співвідношення власних і позикових коштів), від структури активів підприємства і насамперед від співвідношення основних і оборотних коштів, а також від рівноваги активів і пасивів підприємства за функціональною ознакою. Коефіцієнти, які характеризують фінансову стійкість підприємства та алгоритми їх розрахунку на основі нової форми балансу, наведено в таблиці 2.4.

Нормативне значення показника фінансової стійкості рекомендоване більшістю методик на рівні не менше 1.

Зміст коефіцієнтів, які характеризують фінансову стійкість підприємства

Назва показника	Зміст	Розрахунок на основі балансу
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії, концентрації власного капіталу), Кфн	Показує частку власного капіталу у загальній сумі джерел коштів (валюти балансу)	$K_{fn} = \frac{p.1495}{p.1900}$
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу, Кпк	Показує частку позикового капіталу у загальній сумі джерел коштів (валюти балансу)	$K_{pk} = \frac{p.1595 + p.1695}{p.1900}$
Коефіцієнт фінансової залежності, Кфз	Показує, яка сума коштів припадає на одиницю власного капіталу, обернений до Кфн	$K_{fz} = \frac{p.1900}{p.1495}$
Коефіцієнт концентрації поточної заборгованості, Кпз	Показує, яку частину активів сформовано за рахунок поточних зобов'язань	$K_{pz} = \frac{p.1695}{p.1300}$
Коефіцієнт фінансової стійкості (забезпечення загальної заборгованості власним капіталом), Кфс	Показує співвідношення власного і залученого капіталу	$K_{fs} = \frac{p.1495}{p.1595 + p.1695}$
Коефіцієнт фінансового левриджу (фінансового ризику), Кфл	Показує співвідношення залученого і власного капіталу, обернений до Кфс	$K_{fl} = \frac{p.1595 + p.1695}{p.1495}$
Коефіцієнт забезпечення запасів власним капіталом, Кзз	Характеризує суму власного оборотного капіталу на одиницю запасів	$K_{zz} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1100}$
Коефіцієнт маневровості оборотних активів, Кма	Характеризує суму власного оборотного капіталу на одну грошову одиницю оборотних активів	$K_{ma} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1195}$
Коефіцієнт маневровості власного капіталу, Кмвк	Характеризує суму власного оборотного капіталу на одну грошову одиницю власного капіталу	$K_{mvk} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1495}$
Коефіцієнт маневровості позикового капіталу, Кмпк	Характеризує суму власного оборотного капіталу на одну грошову одиницю позикового капіталу	$K_{mpk} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1595 + p.1695}$

Перевищення власних коштів над позиченими або їх тотожність означає, що підприємство має достатній запас фінансової стійкості та відносної незалежності від зовнішніх фінансових джерел. На нашу думку, такий рівень показника є рекомендованим для підприємств в умовах розвинутої сталої економіки, але при кризовому її стані завищений. При залученні та використанні довгострокових кредитів стійкість та незалежність підприємства не задовольняє нормативів.

Розрахунок коефіцієнтів, які характеризують фінансову стійкість підприємства ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» на основі нової форми балансу, наведено в таблиці 2.3.

Розрахунок коефіцієнтів, які характеризують фінансову стійкість

на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2020-2021 рр

Розрахунок на основі балансу	2020 р.	2021 р.	Відхилення, (+,-)
$K_{фн} = \frac{p.1495}{p.1900}$	$13100:14757=0,89$	$23981:28014 =0,86$	-0,03
$K_{пк} = \frac{p.1595 + p.1695}{p.1900}$	$1292+365:14757=0,11$	$3327+706 : 28014=0,14$	+0,03
$K_{фз} = \frac{p.1900}{P.1495}$	$14757: 13100 =1,13$	$28014: 23981 =1,17$	+0,04
$K_{пз} = \frac{p.1695}{p.1300}$	$365: 14757=0,03$	$706 : 28014 =0,03$	0
$K_{фс} = \frac{p.1495}{P.1595 + p.1695}$	$13100 : (1292+365) =7,9$	$23981: (3327+706) =5,9$	-2,0
$K_{фл} = \frac{p.1595 + p.1695}{p.1495}$	$(1292+365) : 13100 =0,13$	$(3327+706):23981=0,17$	+0,04
$K_{зз} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1900}$	$(2565-365):9352=0,24$	$(3262-706):12331=0,21$	-0,03
$K_{ма} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1195}$	$(12192-365) : 12192=0,97$	$(24752-706):24752=0,97$	0
$K_{мвк} = \frac{p.1195 - p.1695}{p.1495}$	$(12192 -1292):13100=0,83$	$(24752-3327):23981=0,89$	+0,06
$K_{мпк} = \frac{p.1195- p.1695}{p.1595 + p.1695}$	$(12192-365) : (1292+365)=7,14$	$(24752-706): (3327+706) =5,96$	-1,18

Важливою характеристикою стійкого фінансового стану є коефіцієнт маневровості КМАН. Він показує, яка частка власних оборотних коштів підприємства перебуває в мобільній формі, що дає змогу вільніше маневрувати цими коштами.

Нормативне значення цього показника не менше 0,2, а його від'ємне значення вказує на незабезпеченість підприємства власними оборотними коштами.

Одним із важливих показників стійкості фінансового стану підприємства є коефіцієнт забезпеченості запасів і витрат власними джерелами їх формування КЗАБ, який дорівнює відношенню суми власних оборотних і довгострокових позикових коштів до вартості запасів і витрат. Нормальна межа цього показника становить $K_{заб} > 0,6 - 0,8$. Аналіз фінансової стійкості може бути доповнений детальним аналізом забезпеченості і ефективності використання оборотних коштів підприємства за їх видами, зокрема виробничих запасів, дебіторської заборгованості та грошових коштів.

У процесі аналізу фінансової стійкості підприємства необхідно проаналізувати дебіторську заборгованість, установити її склад і структуру за термінами виникнення,

виявити: нормальна вона чи невинуватена. На фінансову стійкість підприємства впливає не сама по собі наявність дебіторської заборгованості, а її розмір, рух і форма. Фінансова стійкість і платоспроможність підприємства взаємопов'язані.

Фінансова стійкість забезпечує стабільну платоспроможність на перспективу, в основі якої лежить збалансованість активів і пасивів, доходів і витрат та грошових потоків, тому наступним етапом аналізу фінансової стійкості підприємства є оцінка платоспроможності. Для оцінки фінансової стійкості на основі абсолютних показників розглянемо можливі варіанти фінансового стану на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6
Аналіз стійкості фінансового стану ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2020-2021 рр

Показник	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Зміна за період
1. Джерела власних засобів	13100	23981	+10881
2. Основні засоби	2565	3262	+697
3. Наявність власних оборот. засобів (ряд.1 - ряд.2)	10535	20719	+10184
4. Довгострокові кредити і позичкові засоби	1292	3327	+2035
5. Наявність власних засобів і довгострокових позичкових джерел формування запасів і витрат (ряд. 3 + ряд. 4)	11827	24046	+12219
6. Короткострокові кредити і позичкові засоби	365	706	+341
7. Загальна величина основних джерел формування запасів і витрат (ряд. 5 + ряд. 6)	12192	24752	+12560
8. Загальна величина запасів	9352	12331	+2979
9. Надлишок (+) або недостатність (-) власних оборотних засобів (ряд. 3 - ряд. 8)	+1183	+8388	+7205
10. Надлишок (+) або недостатність (-) власних і довгострокових позичкових джерел формування запасів і витрат (ряд. 5 - ряд. 8)	+2475	+11715	+9240
11. Надлишок (+) або недостатність (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат (ряд. 7 - ряд. 8)	+2840	+12421	+9581
12. Тривимірний показник фінансової ситуації (ряд. 9, ряд. 10, ряд. 11)	(1,1,1) (стійке фінансове становище)	(1,1,1) (стійке фінансове становище)	□

Дані таблиці 2.6 свідчать, що фінансовий стан підприємства є стійким, не спостерігається зниження показників фінансової стійкості. Підприємство працює у звичному режимі, тому що величина частки короткострокових кредитів, що

використовуються для формування запасів і витрат (ряд. 6 – ряд. 14) $[365 - (+2840)]$ на початок року і $[706 - (+12421)]$ на кінець року, не перевищує рівня виробничих запасів і готової продукції (відповідно 9352 тис. грн. на початок періоду, і 12331 тис. грн. на кінець періоду).

Стратегія управління фінансовою стійкістю має відповідати вимогам антикризового управління фінансами підприємства і передбачати раціоналізацію обігу обігових засобів та оптимізацію структури джерел їх фінансування; забезпечення своєчасного оновлення необоротних активів і високу ефективність їх використання; забезпечення необхідного рівня самофінансування свого виробничого розвитку за рахунок прибутку, оптимізації податкових платежів, забезпечення найефективніших умов і форм залучення позикових коштів відповідно до потреб підприємства [2, с. 24-26].

Отже, фінансовий стан підприємства – це одна з найважливіших характеристик результатів діяльності кожного підприємства.

В сучасних умовах економіки, її технологічної перебудови значно зростають роль і значення своєчасного і якісного аналізу фінансового стану підприємства і пошук шляхів його зміцнення, підвищення фінансової стійкості підприємства.

Фінансовий стан підприємства повинно систематично і всебічно оцінюватися з використанням наявних видів і методів аналізу, комплексу різноманітних показників. Це дозволить: критично оточити фінансові результати діяльності підприємства і його фінансовий стан як у статичі за аналізований період, так і в динаміці за ряд періодів; знайти шляхи більш ефективного використання фінансових ресурсів, раціонального їх розміщення.

В умовах складної фінансово-економічної ситуації в Україні, яка пов'язана з зовнішніми глобальними проблемами та внутрішньою складною соціально-економічною ситуацією, підприємству ТОВ «Касарлик Зернопродукт» необхідно вжити усіх можливих заходів щодо стабілізації фінансово-господарської діяльності.

З цією метою доцільно рекомендувати:

– проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства з урахуванням галузевих особливостей;

удосконалити та стабілізувати фінансове та податкове законодавство;
– надати можливість використання пільгових кредитів для підприємств агропромислового сектору; удосконалити інформаційно-методичне забезпечення аналізу та форми фінансової звітності, що дозволить підвищити аналітичні можливості та реальність оцінки майна;

– адаптувати закордонні методики аналізу фінансового стану до практики господарювання суб'єктів національного господарства;
– використовувати не тільки ретроспективний, а й перспективний аналіз фінансового стану на основі проєктованих (прогнозованих) форм фінансової звітності.

2.2. Облікова політика підприємства щодо єдиного соціального внеску

Облікова політика це сукупність прийомів і способів ведення бухгалтерського обліку, а також інформаційна база системи управління на підприємстві. На законодавчому рівні, враховуючи обрану стратегію розвитку, підприємствам надано право самостійно обирати облікову політику та дозволені альтернативні варіанти її формування [17]. Враховуючи вплив облікової політики на фінансові показники діяльності підприємства, питання її формування залишаються актуальними як в теорії, так і на практиці [24].

Облікова політика для цілей оподаткування – це документ, у якому платник податків повинен прописати ті всі правила і методи, якими він має намір керуватися при розрахунку і сплаті податків та зборів [56].

Крупей Н.С. [17] визначає три основні завдання формування облікової політики підприємства для мети оподаткування:

– організація ведення податкового обліку, розробка системи документообігу для формування показників податкових реєстрів тощо, розробка системи податкових реєстрів.

– вибір найбільш прийнятних для підприємства способів обліку, відносно яких існують альтернативи передбачені податковим законодавством.

висвітлення окремих питань щодо справляння податкових платежів за якими існують протиріччя в нормативних актах або які взагалі не регламентовані законодавством [17].

Облікову політику для мети оподаткування слід формувати дотримуючись двох важливих аспектів:

– по-перше, використовуючи принцип послідовності (який передбачає принцип постійного (із року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики [17]);

– по-друге, застосування норм і правил Податкового кодексу України [32].

У Методичних рекомендаціях щодо облікової політики підприємства [24] визначено, що для формування облікової політики слід розробити відповідний розпорядчий документ (наказ, положення тощо) в якому доцільно відокремити розділ присвячений організації ведення податкового обліку.

ЄСВ не входить до системи оподаткування, але він має характер податкових платежів, виконує фіскальну роль і тому пропонується його відобразити в податковому обліку. Неповне нарахування, недоплата ЄСВ, несвочасне подання звітності, помилки при організації обліку передбачають застосування фінансових санкцій. ЄСВ підлягає сплаті незалежно від фінансового стану платника [4].

Розроблену інформаційну модель податкового обліку ЄСВ наведено на рис. 2.1.

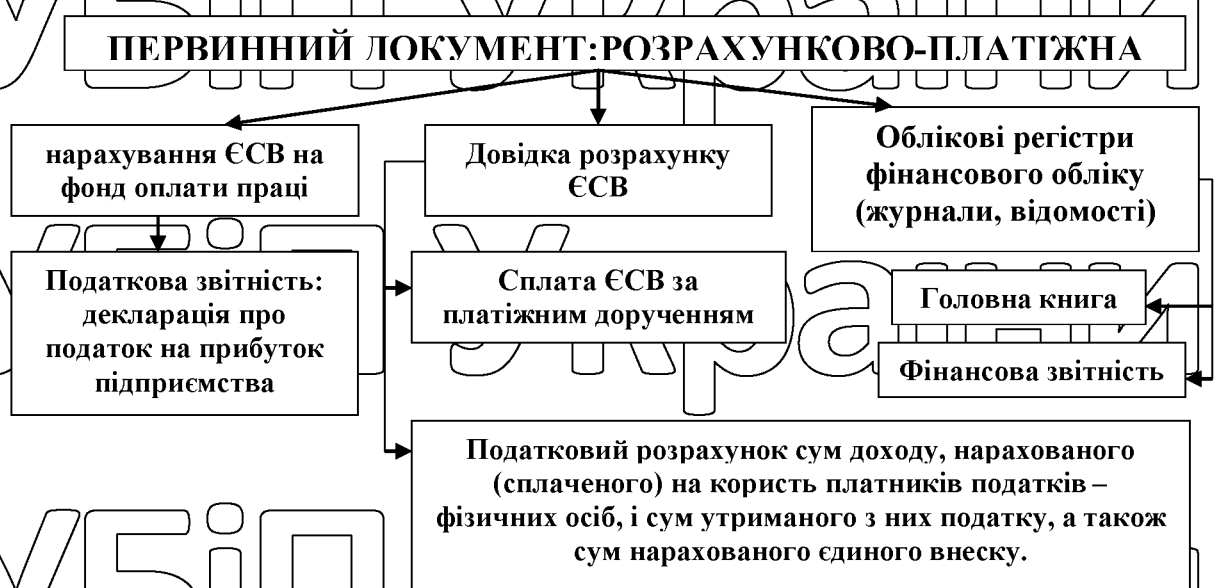

Рис.2.1. Інформаційна модель податкового обліку єдиного соціального внеску

Отже, в розпорядчому документі про облікову політику підприємства необхідно визначити: основні аспекти організації ведення податкового обліку в частині ЄСВ: строки сплати податків, строки подання звітності, перелік первинних документів та реєстрів обліку, синтетичних та аналітичних рахунків на яких здійснюється облік податків та інше (рис.2.2); осіб, що будуть відповідати за складання та надання податкової звітності та сплату податків.

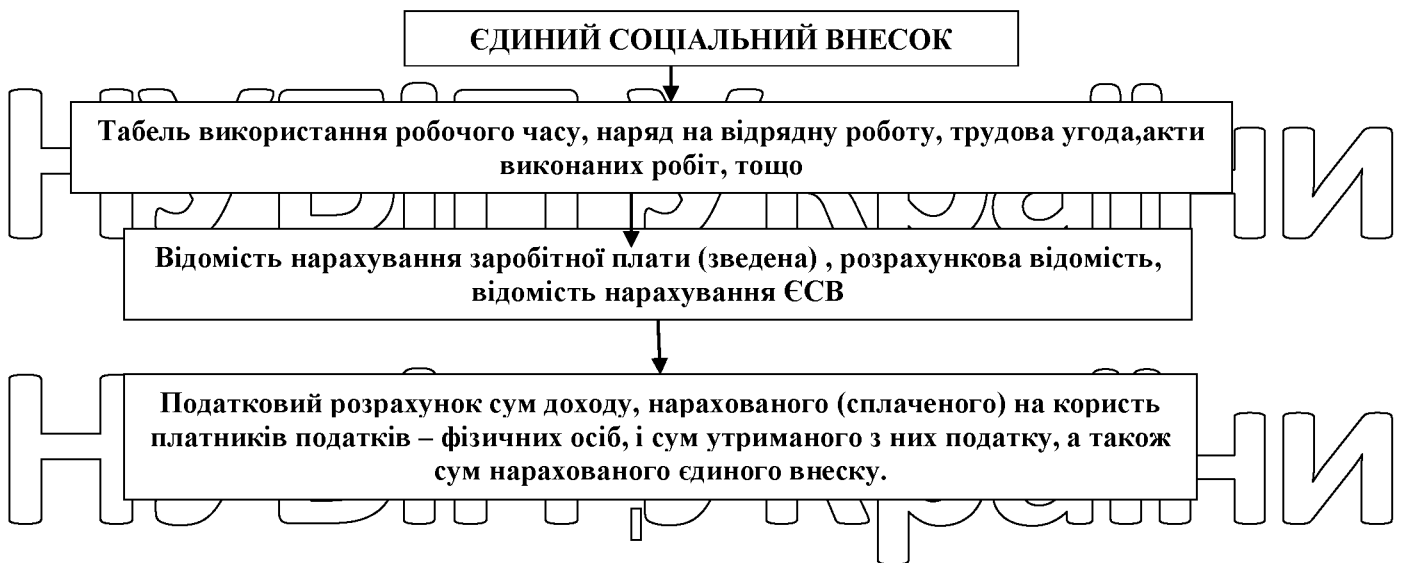

Рис. 2.2. Основні аспекти організації ведення податкового обліку ЄСВ

Отже, облікова політика підприємства для мети оподаткування повинна містити основні питання щодо організації та ведення податкового обліку, визначення, вибір та застосування яких зменшить кількість помилок при веденні податкового обліку, підвищить ефективність і дієвість внутрішнього контролю за його веденням. Тому, необхідність розробки спеціального документа, що визначає облікову політику підприємства та враховує моменти ведення податкового обліку й входить у систему його внутрішнього нормативного регулювання.

Для організації податкового обліку необхідно визначити методику розрахунку податкових платежів, запровадити податкові розрахункові таблиці, первинні документи, облікові реєстри, які забезпечать достовірність, правильність оформлення та законність. Некоректне ведення податкового обліку

призводить до недоплати податкових платежів, за що до платника можуть бути застосовані фінансові санкції.

Як уже зазначалося, облікова політика – це сукупність принципів, методів і процедур, які використовуються для складання і подання звітності [24]. Під час формування облікової податкової політики підприємства необхідно розкрити методичку обліку розрахунків за податковими платежами у Наказі про облікову політику. Первинних документів для нарахування ЄСВ на фонд оплати праці, що включається у собівартість (витрати) не передбачено. З цією метою доцільно розробити та запровадити нетипову форму документа «Довідку розрахунку єдиного соціального внеску», яку необхідно затвердити Наказом про облікову політику (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Довідка розрахунку єдиного соціального внеску за грудень місяць 2021 р.
на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

Вид доходу	Сума доходу	Ставки ЄСВ	Нарахування ЄСВ
Заробітна плата працюючих	245320	22	54014
Заробітна плата працюючих інвалідів	-	8,41	-
Виплати за цивільно-правовими договорами	-	22	-
Нарахування за лікарняними	-	22	-

Для удосконалення обліку ЄСВ пропонується:

описати методичні аспекти організації податкового обліку з урахуванням специфіки підприємства у Наказі про облікову політику з формуванням окремого розділу «Організація обліку ЄСВ», зміст і структура якого повинні відповідати законодавчо-нормативним актам;

розробити і затвердити облікові реєстри обліку ЄСВ, що позитивно позначиться на якості інформаційних потоків, прийнятті ефективних управлінських рішень;

для спрощення обліку з ЄСВ затвердити Наказом про облікову політику запропоновану нетипову форму документа «Довідку розрахунку єдиного соціального внеску» для відображення зведених нарахувань ЄСВ.

Впровадження та використання зазначених пропозицій дасть змогу працівникам бухгалтерії надавати деталізовану та вірну інформацію щодо організації та методики обліку ЄСВ.

2.3. Організація бухгалтерського обліку розрахунків єдиного соціального внеску

Організація обліку ЄСВ має свої особливості. Основними завданнями обліку ЄСВ є: забезпечення правильного та своєчасного нарахування сум ЄСВ; визначення та використання синтетичних рахунків, аналітичних рахунків, субрахунків в обліку підприємства; вибір облікових реєстрів та відображення їх даних щодо ЄСВ в звітності підприємства.

На кожному підприємстві складається графік документообігу - це рух бухгалтерських документів від моменту їх складання або одержання від інших підприємств до передачі в архів.

Окремим розділом графіку документообігу підприємства виступає графік документообігу з ЄСВ, де визначаються відповідальні нарахування, дотримання строків сплати ЄСВ, подання звітності з ЄСВ, руху документів, які є підставою для їх нарахування, ведення податкового обліку та податкових реєстрів, показники яких є основою для складання податкової звітності по ЄСВ, що сплачує підприємство.

Відповідальність за дотримання графіку документообігу, а також відповідальність за своєчасне і якісне складання документів, своєчасну передачу їх для відображення в бухгалтерському обліку і звітності, за достовірність даних, які є в документах несуть особи, які склали та підписали ці документи [69].

Схематично бухгалтерський облік розрахункових операцій по ЄСВ наведено на рис. 2.3.

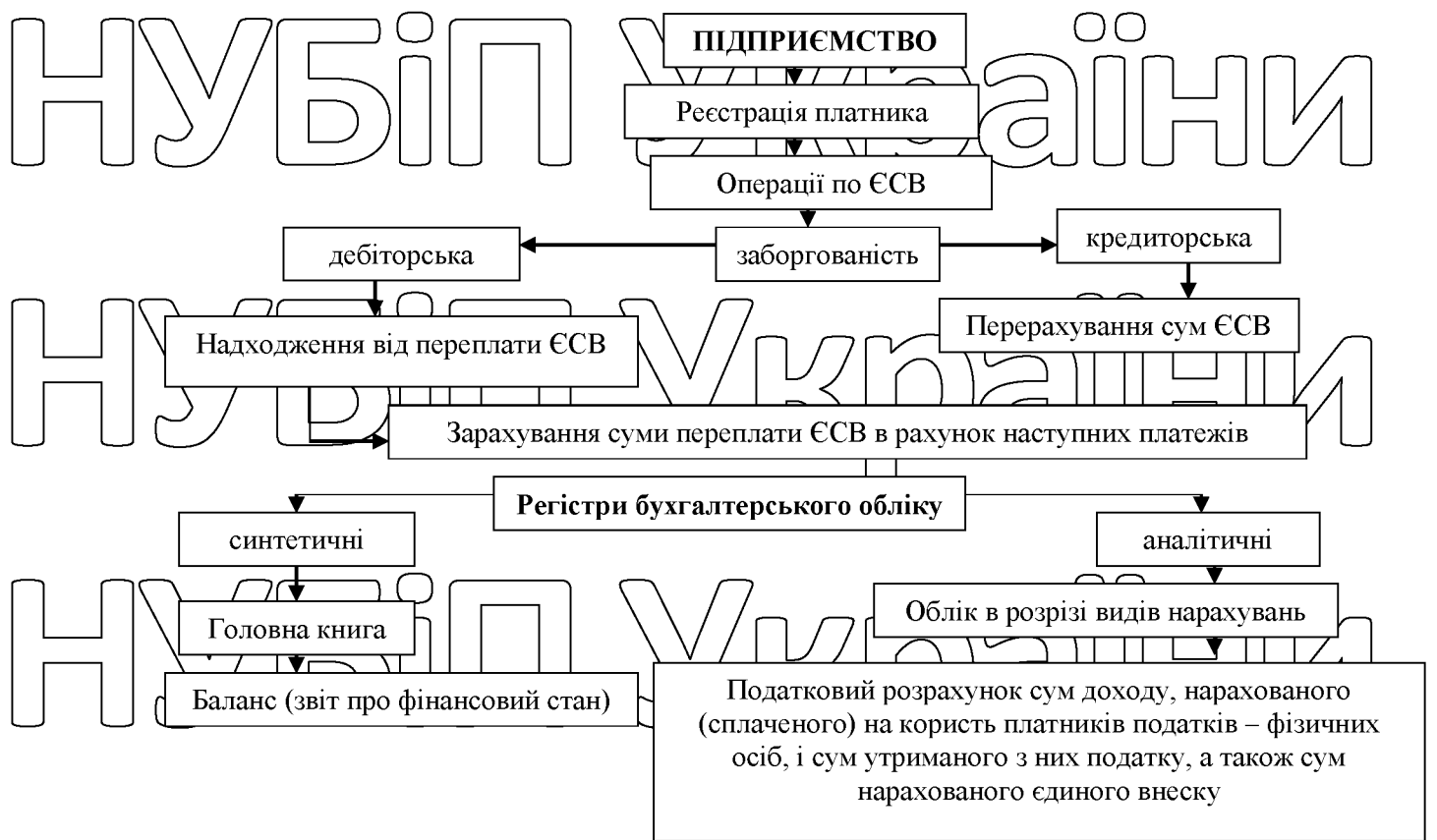

Рис. 2.3. Обліковий процес розрахунків по ЄСВ

Організація обліку нарахування єдиного соціального внеску

розпочинається з розробки облікових номенклатур (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Облікові номенклатури організації обліку ЄСВ

Назва показників	Призначення показників	Носії інформації
------------------	------------------------	------------------

НУБІП України

НУБІП України

код за ЄДРПОУ, реєстраційний номер облікової картки платника податків
 Середньоблікова кількість штатних працівників за звітний період
 Штатна чисельність працівників
 Кількість застрахованих осіб, які виконували роботи за договорами ЦПХ
 Кількість застрахованих осіб, яким нараховані виплати
 Код категорії застрахованої особи
 Номер облікової картки застрахованої особи
 Об'єкт для нарахування єдиного соціального внеску

Нарахування єдиного соціального внеску:
 на суми нарахованої заробітної плати ;
 на суми винагород за договорами цивільно-правового характеру;
 на суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця ;
 на суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, що виплачується за рахунок коштів фондів соціального страхування;
 на суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами ;
Ставки нарахування єдиного соціального внеску:
 на суми нарахованої заробітної плати ; на суми винагород за договорами цивільно-правового характеру; на суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця ; на суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, що виплачується за рахунок коштів фондів соціального страхування; на суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами - (22%);
 на суми нарахованої заробітної плати працюючим інвалідам - 8,41%

Для обліку нарахування єдиного соціального внеску.

Для узагальнення сум єдиного соціального внеску у цілому по підприємству

Для оплати єдиного соціального внеску

Для обліку розрахунків з загальнообов'язкового державного соціального страхування

Для складання звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Розрахунково-платіжна відомість працівника.

Розрахунково-платіжна відомість зведена.

Відомість 3.6. Журнал 3.

Звіт щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування

Для організації нарахування сум ЄСВ на ТОВ «Кагарлик-Зернопродукт» необхідно керуватися нормативними документами, що регламентують порядок нарахування єдиного внеску; доводить терміни його нарахування й сплати. Схема організації нарахування ЄСВ наведена на рис.2.4.

Рис. 2.4. Організація нарахування єдиного соціального внеску

Єдиний соціальний внесок зобов'язані сплачувати всі роботодавці під час нарахування (виплати) заробітної плати найманим працівникам. Фонд заробітної плати включає основну, додаткову заробітну плату та інші заохочувальні і компенсаційні виплати. До кожної з цих трьох складових входять різні види виплат, доплат, надбавок, що визначено в ЗУ «Про оплату праці» [55] та Інструкцією №5[11], де наведено повний перелік таких виплат, та які слугують об'єктом оподаткування ЄСВ. Платником таких відрахувань є фізичні та юридичні особи, що використовують працю найманих працівників. Ставка ЄСВ становить 22% (ч. 5 ст. 8 ЗУ «Про ЄСВ» [45]). Підприємства, установи та організації, де працюють інваліди, застосовують до їхнього доходу ставку ЄСВ 8,41% (ч. 13 ст. 8 ЗУ «Про ЄСВ» [45]). Але ця ставка не розповсюджується на підприємств, у яких є працівники-інваліди.

Робочий план рахунків для відображення операцій щодо нарахування та сплати ЄСВ на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9
Робочий план рахунків по ЄСВ на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

рахунок	субрахунок	Субрахунок другого порядку
65 «Розрахунки за страхуванням»	651 «Розрахунки із загальнообов'язкового державного соціального страхування»	651/1 «Єдиний внесок на зарплату»
		651/2 «Єдиний внесок на зарплату інвалідів»
		651/3 «Єдиний внесок на виплату за ЦПД (цивільно-правовими договорами)»
		651/4 «Єдиний внесок на допомогу з ТВП (тимчасової втрати працездатності)»
82 «Відрахування на соціальні заходи»	821 «Відрахування на загальнообов'язкове	Не запроваджені

Для нарахування єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик
Зернопродукт» складають та затверджують графіки робіт (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Графік робіт з нарахування ЄСВ на
ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» на 2021 рік

Регістри аналітичного обліку	Регістри синтетичного обліку	Назва робіт	Виконавець	Строк складання
«Розрахунково-платіжна відомість (зведена)» ф.П-7	Журнал 3, журнал 5	Нарахування сум єдиного соціального внеску	бухгалтер	На 8 число звітного місяця
Відомість 3.6	Журнал 3, Головна книга	Узагальнення даних єдиного соціального внеску	бухгалтер	На 8 число звітного місяця

У графіках робіт з нарахування ЄСВ зазначають посадових осіб, що відповідальні за виконання облікових робіт та складання реєстрів обліку, терміни підготовки облікової інформації щодо нарахування ЄСВ та складання звітності.

Регістри аналітичного та синтетичного обліку використовують для визначення сум єдиного соціального внеску, що належить до сплати та складання звітності, тому терміни виконання облікових робіт встановлюють із урахуванням як строків виплати заробітної плати на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт», так і сплати ЄСВ за першу та другу половину місяця та подання форм звітності по ЄСВ.

ЄСВ сплачується щомісяця не пізніше 20-го числа місяця, що настає за місяцем нарахування (ч. 8 ст. 9 ЗУ «Про ЄСВ» [45]). Якщо останній день сплати - вихідний або святковий, перерахувати ЄСВ можна наступного за ним робочого дня.

Щоразу при виплаті працівнику доходів, на які нараховується ЄСВ, потрібно сплачувати ЄСВ на суму, розраховану з цього платежу.

Якщо заробітну плату (дохід) не виплатили, перерахування ЄСВ потрібно здійснювати у визначені терміни - не пізніше 20-го числа місяця, наступного за звітним.

Для обліку сплати єдиного соціального внеску використовують методи і прийоми обліку розрахунків із загальнообов'язкового державного соціального страхування, що узагальнюють у проєкті організації обліку операцій зі сплати ЄСВ (табл. 2.11).

Таблиця 2.11

Проект організації обліку операцій зі сплати єдиного соціального внеску

Складова частина проєкту	Зміст складової частини проєкту
Загальна частина	Нормативні документи, що регламентують порядок і терміни сплати ЄСВ та особливості формування платіжних документів (платіжних доручень по сплаті ЄСВ)
Документування операцій зі сплати єдиного соціального внеску	Дотримання інструкцій по складання платіжних доручень і затвердження графіків документообігу розрахункових документів.
Аналітичний і синтетичний облік сплати єдиного соціального внеску	Організація обробки виписок банку, організація робіт по складанню журналу 1, відомості 3.6, журналу 3, звіту по господарських операціях
Організація роботи апарату бухгалтерії щодо сплати ЄСВ	Затвердження завдань та функцій передбачених посадовими інструкціями бухгалтера та графіку облікових робіт щодо сплати ЄСВ.

Для отримання коштів на виплату зарплати чи для перерахування їх на зарплатні рахунки працівників, на ТОВ «Кагарлик Зеленопродукт» подають до банку платіжні доручення на сплату податків і зборів із зарплати, тобто ПДФО, військового збору та ЄСВ.

Для ЄСВ маємо норму, яка зобов'язує при виплаті зарплати одночасно надавати платіжне доручення на перерахування відповідних сум ЄСВ або ж документи, що підтверджують фактичну сплату таких сум.

Таблиця 2.12

Облікові номенклатури організації обліку сплати ЄСВ

Назва показника	Призначення показника	Носії інформації
Платник	Найменування підприємства (установи), яке заявлене в банківській картці зі зразками підписів і відбитка печатки, або скорочене найменування, яке відповідає зареєстрованому в установчих документах	ТОВ «Кагарлик Зеленопродукт»
Код платника	Код ЄДРПОУ чи реєстраційний (обліковий) номер платника податку	42418396
Банк платника	Найменування та місцезнаходження (населений пункт) банку. У разі складання розрахункового	ГРУ ПАТ КБ «Приват-Банк» м.Кагарлик

Назва показника	Призначення показника	Носії інформації
Код банку платника	Код банку (МФО)	321842
Рахунок платника	Номер рахунка в банку, із якого будуть перераховані кошти	26002053123392
Отримувач	Під час сплати платежів до бюджету зазначаються: найменування (повне чи скорочене) відповідної установи, на ім'я якої відкрито рахунки для зарахування надходжень до державного та/або місцевих бюджетів, найменування території та код бюджетної класифікації. Проте в разі сплати ЄСВ указуватимуться найменування органу ДФС і його код ЄДРПОУ.	Для ЄСВ: ДП в Кагарлицькому р- ні
Код отримувача	Код ЄДРПОУ чи реєстраційний (обліковий) номер отримувача	Для ЄСВ: 99468461
Банк отримувача	Найменування та місцезнаходження (населений пункт) банку (філії) отримувача. У разі складання розрахункового документа з використанням комп'ютерної техніки допускається скорочення найменування	ГУ ДКСУ у м. Кагарлик
Код банку отримувача	Код банку, який є банком отримувача (МФО)	820019
Рахунок отримувача	Номер рахунка отримувача	Для ЄСВ: 37198201012650

Щодо вимог стосовно заповнення реквізитів платіжного доручення, то ці норми наведено в додатку 8 до Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [13]. Форма платіжного доручення затверджена додатком 2 до Інструкції № 22 [13].

Графік руху платіжного доручення щодо перехування коштів по ЄСВ наведено у табл. 2.13.

Щодо інформації в «Призначенні платежу» платіжного доручення по сплаті ЄСВ, то це поле платіжного доручення при сплаті податків і зборів, у т.ч. ЄСВ, до бюджету заповнюють згідно з вимогами Порядку заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів, затвердженого наказом МФУ № 666 [40].

Таблиця 2.13

Графік руху платіжного доручення щодо перехування коштів по ЄСВ

Назва робіт	Виконавці				
	Бухгалтер	Гол. бух	Керівник	Касир	Архіваріус
Складання доручення, заповнення його реквізитів	15, та 8-го числа звітного місяця в день отримання заробітної плати за першу та другу половину звітного місяця	15, та 8-го числа звітного місяця	15, та 8-го числа звітного місяця		
Перевірка підписування					
Реєстрація у журналі платіжного доручення на перерахування сум ЄСВ	15, та 8-го числа звітного місяця, 10-11 год.				
Передача до банку для виконання операції по перерахуванню коштів по ЄСВ				15, та 8-го числа звітного місяця, 11-13 год.	
Одержання виписок з реєстраційного рахунку				16, та 9-го числа звітного місяця, 11-13 год.	
Приймання, перевірка та обробка виписок банку	16, та 9-го числа звітного місяця, 14-15 год.				
Запис операції до журналу 1, відомості 3.6 та звіту по проводках	16, та 9-го числа звітного місяця, 15-18 год.				
Передача до архіву					Після складання річної звітності

Для сплати ЄСВ використовується код виду сплати 101, який наведено в Переліку кодів видів сплати, затвердженому в додатку до Порядку № 666 [25].

Поле «Призначення платежу» платіжного доручення на сплату ЄСВ наведено в таблиці 2.14.

Таблиця 2.14

Поле «Призначення платежу» платіжного доручення на сплату ЄСВ

Інформація для заповнення поля «Призначення платежу»

службовий код	код виду сплати згідно	код ЄДРПОУ	за друкуються інформація	роз'яснювальна інформація про	не заповнюється
---------------	------------------------	------------	--------------------------	-------------------------------	-----------------

з додатком до Порядку № 666	платника, який здійснює сплату	платежу. При цьому формат такої інформації не регламентується, а лише обмежується довжиною цього поля відповідно до системи електронних платежів НБУ. Також між словами не допускається використання службового знака «;»	
*	;101	; 42418396	;ЄСВ із зарплати за липень 2022р. ; ; ;

Якщо в платника ЄСВ наявний податковий борг/недоїмки з ЄСВ, тоді платіжка на переказ коштів приймається до виконання незалежно від коду виду сплати, зазначеного в полі «Призначення платежу». Зарахування коштів здійснюється в порядку черговості, установленому ПКУ, а такому виду сплати органами ДФС присвоюється код виду сплати 140.

Отже, для удосконалення організації аналітичного обліку ЄСВ доцільно ввести Графік документообігу та удосконалити діючий Робочий план рахунків в частині обліку витрат на оплату праці - запровадити до субрахунку 651 «Розрахунки із загальнообов'язкового державного соціального страхування» субрахунки другого порядку: 651/1 «Єдиний внесок на зарплату»; 651/2 «Єдиний внесок на зарплату інвалідів»; 651/3 «Єдиний внесок на виплату за ЦПД (цивільно-правовими договорами)»; 651/4 «Єдиний внесок на допомогу з ТВП (тимчасової втрати працездатності)» [12].

2.4. Методика бухгалтерського обліку розрахунків за єдиним соціальним внеском

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться відповідно до чинного законодавства, за принципом подвійного запису відповідно до нового плану рахунків, що дозволяє одержати повну інформацію, необхідну для контролю за діяльністю підприємства. Також необхідно відзначити, що в ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» застосовується журнально-ордерна форма обліку.

Облік ЄСВ відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [31] здійснюється на субрахунку 651 «За розрахунками із

загальнообов'язкового державного соціального страхування».

За кредитом субрахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» відображаються нараховані зобов'язання за страхуванням, а також одержані від органів страхування кошти, за дебетом - погашення заборгованості та витрачання коштів страхування на підприємстві.

Доцільно за необхідності до субрахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» робочим планом рахунків відкрити субрахунки другого порядку 651/1 «Єдиний внесок на зарплату»; 651/2 «Єдиний внесок на зарплату інвалідів»; 651/3 «Єдиний внесок на виплату за ЦПД (цивільно-правовими договорами)»; 651/4 «Єдиний внесок на допомогу з ТВП (тимчасової втрати працездатності)».

Відображення в обліку господарських операцій з нарахування авансу по заробітній платі (виплати за першу половину місяця) та з нарахування заробітної плати, а також проведення відрахувань ЄСВ на фонд оплати праці за грудень місяць на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» наведено у таблиці 2.15.

Таблиця 2.15

Основні господарські операції з нарахування авансу по заробітній платі

(виплати за першу половину місяця) та з нарахування заробітної плати, та

проведення відрахувань ЄСВ на фонд оплати праці за грудень місяць 2021 року на

ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

№	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн
		Дебет	Кредит	
12	Відображено нарахування авансу з заробітної плати виробничих працівників (вирощування зернових)	231	661	0
3	Відображено нарахування авансу заробітної плати загальнопромислового персоналу	91	661	0
4	Відображено нарахування авансу заробітної плати управлінського (адміністративного) персоналу	92	661	0
5	Відображено нарахування авансу заробітної плати робітників, зайнятих збутом	93	661	0
6	Відображення нарахування ЄСВ з авансових витрат на оплату праці виробничого персоналу (22 %)	23	651/1	0
7	Відображення нарахування ЄСВ з авансових витрат на оплату праці виробничих працівників-інвалідів (8,41 %)	23	651/2	0
8	Відображення нарахування ЄСВ з авансових витрат на оплату праці загальнопромислового персоналу (22 %)	91	651/1	0

9	Відображення нарахування ЄСВ з авансових витрат на оплату праці управлінського персоналу (22%)	92	651/1	0
10	Відображення нарахування ЄСВ з авансових витрат на оплату праці працівників збуту (22%)	93	651/1	0
11	Утримано податок з доходів фізичних осіб з авансу (18%)	661	641/3	0
12	Утримано військовий збір з авансу заробітної плати (1,5%)	661	642/2	0
13	Перераховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ – 22%) з суми авансу з поточного рахунку	651/1	311	0
14	Перераховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ – 8,41%) з суми авансу з поточного рахунку	651/2	311	0
15	Перераховано податок з доходів фізичних осіб (18%)	641/3	311	0
16	Перераховано утриманий військовий збір з доходів фізичних осіб (1,5%) з суми авансу	642/2	311	0
17	Перераховано аванс по заробітній платі з поточного рахунку на карткові рахунки працівників	313	311	0
18	Здійснено виплату авансу заробітної плати через карткові рахунки працівників	661	313	0
19	Відображено нарахування заробітної плати виробничого персоналу	231	661	171864
20	Відображено нарахування заробітної плати загальнопромислового персоналу	91	661	0
21	Відображено нарахування заробітної плати управлінського персоналу	92	661	73656
22	Нараховано заробітну плату зайнятим збутом	93	661	0
23	Відображення нарахування ЄСВ (22%) з витрат на оплату праці виробничого персоналу	231	651/1	37810
24	Відображення нарахування ЄСВ (8,41%) з витрат на оплату праці виробничих працівників-інвалідів	231	651/2	0
25	Відображення нарахування ЄСВ (22%) з витрат на оплату праці загальнопромислового персоналу	91	651/1	0
26	Відображення нарахування ЄСВ (22%) на оплату праці адміністрації	92	651/1	16204
27	Відображення нарахування ЄСВ (22%) на оплату праці зайнятих збутом	93	651/1	0
28	Утримано податок з доходів фізичних осіб (18%)	661	641/3	44194
29	Утримано військовий збір з заробітної плати (1,5%)	661	642/2	3683
30	Перераховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ – 22%) з суми, належної до сплати за другу половину місяця з поточного рахунку	651/1	311	53737
31	Перераховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ – 8,41%) з суми, належної до сплати за працівників-інвалідів	651/2	311	0
32	Перераховано податок з доходів фізичних осіб (18%)	641/3	311	44194
33	Перераховано утриманий військовий збір (1,5%)	642/2	311	3683
34	Перераховано суму заробітної плати з поточного рахунку на карткові рахунки працівників	313	311	197643
35	Здійснено виплату заробітної плати відповідного місяця через карткові рахунки працівників	661	313	197643

Щодо відображення на рахунках обліку господарських операцій операції з обліку нарахування та виплати лікарняних та проведення відрахувань ЄСВ на ці виплати, то зміст таких операцій та кореспонденція по них наведені в таблиці 2.16

Таблица 2.16

Основні господарські операції з обліку нарахування та виплати лікарняних та проведення відрахувань ЄСВ на ці виплати за грудень місяць на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума,грн.
01	Нараховано допомогу по тимчасовій непрацездатності			
01.1	за перші п'ять днів хвороби за рахунок роботодавця	949	663	0
01.2	за рахунок Фонду соцстрахування	378		0
02	Нараховано ЄСВ у розмірі 22% від суми лікарняних	949	651/4	0
03	Утримано ПДФО із суми допомоги:			
03.1	за перші п'ять днів хвороби (1000,00 грн. * 18%)	663	641	0
03.2	за рахунок Фонду соцстрахування (1200,00 грн. * 18%)			0
04	Утримано військовий збір із суми допомоги:			
04.1	за перші 5 днів хвороби (1000,00 грн. * 1,5%)	663	642	0
04.2	за рахунок Фонду соцстраху (1200,00 грн. * 1,5%)			0
05	Отримано кошти з Фонду соцстрахування	313	378	0
06	Сплата ЄСВ до бюджету:	651/4	311	0
07	Сплата ПДФО з лікарняних до бюджету:			
07.1	за перші 5 днів хвороби	641	311	0
07.2	за рахунок Фонду соцстраху		313	0
08	Сплата військового збору з лікарняних до бюджету:			
08.1	за перші 5 днів хвороби	642	311	0
08.2	за рахунок Фонду соцстрахування		313	0
09	Виплата лікарняних працівнику	663	301	0

Формування витрат та звітності з Єдиного соціального внеску, проводиться згідно з вимогами діючого законодавства на основі фактичних витрат на оплату праці та інших нарахувань, встановлених Колективним договором на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт».

При журнальній формі обліку синтетичний облік розрахунків з оплати праці та розрахунків по ЄСВ ведеться в Журналі-ордері № 5-Б с.-г.

Журнал-ордер відкривається на місяць. В Журналі-ордері № 5-Б с.-г. відображають нараховану заробітну плату та пов'язані з нею суми відрахувань на соціальні заходи та забезпечень майбутніх витрат. Крім того в Журналі-ордері ф. № 5-Б с.-г. виділено окремий розділ для відображення дебетових оборотів за рахунками

47, 65, 66. Підставою для відображення дебетових оборотів є «Розрахунково-платіжні відомості» (зведені) або «Книга обліку розрахунків з оплати праці».

Розподіл оплати праці та відрахувань на соціальні заходи за об'єктами обліку відображається у «Зведеній відомості нарахування та розподілу оплати праці та відрахувань від неї за об'єктами обліку» ф. №5.1 с.-г. Ця відомість складається на підставі первинних документів з обліку праці, накопичувальних відомостей, журналів обліку витрат. У ній відображають кількість витрачених людино-годин, суму нарахованої оплати праці та відрахувань від неї на соціальні заходи. Відомість є підставою для записів у Звіти про витрати. Відомість аналітичного обліку (ф. № 5.4 с.-г.) за рахунком 65 «Розрахунки за страхуванням» слугує підставою для складання журналу-ордера ф. № 5-Б с.-г [4].

2.5. Порядок складання та подання звітності по ЄСВ з використанням електронного Веб-сервісу «СОТА»

Починаючи з 1 квітня 2021 року платники податків шокварталу, протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу подають єдину звітність з єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування і податку на доходи фізичних осіб (Розрахунок - податковий розрахунок сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного знеску; Додаток 4ДФ - Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору), форма та Порядок заповнення яких затверджено наказом Міністерства Фінансів України від 13.01.2020 року № 4 (із змінами) [52].

Наказом МФУ від 19.05.2021 р. № 278 [52] були внесені зміни до форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного знеску та порядку його заповнення. За сновленою формою зазначена звітність подається, починаючи з III кварталу 2021 р. За I-III квартал 2021

р. Податковий розрахунок подавався за формою, затвердженою наказом МФУ від 15.12.2020 р. № 773 [50]. Податковий розрахунок включає в себе суми ПДФО, військового збору та ЄСВ. Він подається роботодавцями, замість Звіту з ЄСВ та податкового розрахунку за формою №1ДФ.

Розрахунок подається окремо за кожний квартал (податковий період) з розбивкою по місяцях звітного кварталу протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного кварталу (тобто за I квартал, II квартал, III квартал та IV квартал).

Окремий Розрахунок за календарний рік не подається. Такий Розрахунок подається лише у разі нарахування сум зазначених доходів платнику податку протягом звітного періоду. Розрахунок подається незалежно від того, виплачує чи не виплачує доходи платникам податку податковий агент та незалежно від того, чи виплачені платником ЄСВ суми такого внеску фактично після їх нарахування до сплати протягом звітного періоду.

Подання Податкового розрахунку і ФОП-роботодавцями, так і юридичними особами-роботодавцями здійснюється в переважній більшості за допомогою Веб-сервісу «СОТА» – це електронна звітність та електронний документообіг онлайн. В «СОТА» можна створити та подати електронні звіти з будь-якого пристрою з доступом до інтернету, обмінюватись електронними первинними документами з контрагентами, зберігаючи при цьому електронний архів документів.

Порядок подання Податкового розрахунку за допомогою Веб-сервісу «СОТА» ідентичний, як для ФОП-роботодавців, так і для юридичних осіб-роботодавців. Єдина відмінність між ними – це літера ідентифікатора електронної форми: для ФОП – F0500107; для юридичних осіб – J0500107.

Щодо подання Податкового розрахунку юридичними особами – роботодавцями, то порядок подання такого Розрахунку та ідентифікатор форми однаковий, як для юридичної особи на єдиному податку, так і для юридичних осіб, що працюють на загальній системі оподаткування.

У вебсервісі СОТА Податковий розрахунок (J0500107) знаходиться у розділі Звітність – Реєстр звітів – Державна податкова служба – Єдиний соціальний

внесок. Також його можна знайти, скориставшись вікном Пошук: за кодом ідентифікатора форми або за назвою (Рис.2.5). Однак спочатку потрібно обрати необхідний звітний період (квартал). Також створити Податковий розрахунок можна за допомогою Податкового календаря, вхід до якого – у Головному меню.

Рис. 2.5. Головне меню вебсервісу СОТА

При відкритті Податкового розрахунку потрібно вказати номер розрахунку та тип розрахунку: звітний, звітний новий, уточнюючий, довідковий (Рис.2.6).

Рис. 2.6. Відкриття Податкового розрахунку у вебсервісі СОТА

Форма Податкового розрахунку складається із заголовної частини, у якій вказуються відомості про роботодавця, його працівників (інших фізичних осіб – платників податку) та про склад Розрахунку, основної (розрахункової) таблиці, яка складається з трьох розділів, а саме:

розділ I «Нарахування доходу та єдиного внеску в найманих працівників в розрізі місяців звітного кварталу»;

розділ II «Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску з військовослужбовців, поліцейських осіб рядового і начальницького складу та на суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами в розрізі місяців звітного кварталу (крім військовослужбовців строкової військової служби)»;

розділ III «Нарахування грошового забезпечення та єдиного внеску з патронатних вихователів, батьків – вихователів та прийомних батьків в розрізі місяців звітного кварталу».

Податковий розрахунок має шість додатків, однак більшість підприємств заповнюють лише чотири додатки (за необхідністю):

додаток Д1 (ідентифікатор форми J0510107). Цей додаток призначений для щоквартального формування платниками ЄСВ відомостей щодо кожної застрахованої особи про суми нарахованої їй заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) у розрізі місяців звітного кварталу.

Отже, за звітний квартал потрібно подавати три додатки Д1 за перший, другий та третій місяць такого кварталу. Якщо платник ЄСВ у звітному кварталі не використовує працю фізичних осіб на умовах трудового договору (контракту) або на інших умовах, передбачених законодавством – додаток Д1 за такий квартал не подається;

додаток 4ДФ (J0510407) – де відображаються відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого ПДФО та військового збору, подається, як і

Додаток Д1, у розрізі місяців звітного кварталу. Відповідно до внесених змін наказом

№ 278 [52] додаток 4ДФ Податкового розрахунку доповнено розділом III «Розгорнута інформація про бюджетні гранти» (рядок 08 Додатка 4ДФ). У ньому розділі відображається інформація стосовно осіб, по яких у розділі I Додатка 4ДФ наявні

відомості з ознакою доходу «Дохід у вигляді бюджетного гранту» (201), «Дохід у вигляді бюджетного гранту, використаний за нецільовим призначенням» (202), «Дохід у вигляді бюджетного гранту, що повертається платником податку» (203),

додаток Д5 (J0510507) – формується, якщо у звітному кварталі приймали/звільняли працівників; укладали/припиняли роботу за договором ЦПХ;

переводили працівника на іншу посаду; переміщали працівника з одного структурного підрозділу до іншого; працівник вступив або закінчив проходження

військової служби; надавали відпустку у зв'язку з вагітністю, надавали відпустку для догляду за дитиною до 3-х років та від 3-х до 6-ти років. Додаток 5 за квартал не

потрібно розбивати у розрізі місяців;

додаток Д6 (J0510607) - заповнюється, якщо у страхувальника є робочі місця, робота на яких зараховується до спеціального стажу. Додаток 6 заповнюється в розрізі місяців звітного кварталу, як і додатки 1 та 4ДФ.

При відкритті Податкового розрахунку у вебсервісі СОТА - наведені додатки до нього (Рис. 2.7).

Рис. 2.7 Додатки до Податкового розрахунку у вебсервісі СОТА

Тому, спочатку можна заповнити додатки до Податкового розрахунку, а потім сам Податковий розрахунок, або – спочатку Податковий розрахунок, а потім потрібні додатки.

Обґрунтуємо особливості заповнення Додатків у вебсервісі СОТА. Щоб відкрити Додаток до Податкового Розрахунку, достатньо двічі клацнути по ньому мишкою. Для створення декількох додатків потрібно на головному меню натиснути Створити та обрати відповідний додаток (Рис. 2.8).

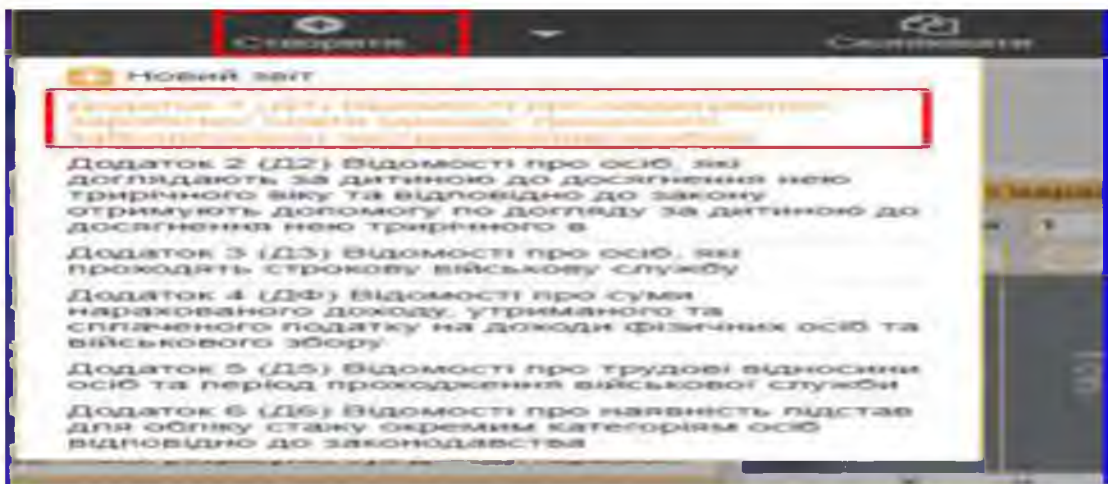

Рис. 2.8. Створення декількох додатків у вебсервісі СОТА

При заповненні додатків до Податкового Розрахунку можна скористатись опціями: Додати з довідника або Заповнити на основі довідника співробітників (Рис. 2.9).

Рис. 2.9. Опції для заповнення додатків до Податкового розрахунку у вебсервісі СОТА

Приклад заповнення Додатка Д1 (Рис. 2.10):

Рис. 2.10. Приклад заповнення Додатка Д1 у вебсервісі СОТА

Приклад заповнення Додатка 4ДФ (Рис. 2.11):

НУБІП України

Рис. 2.11. Приклад заповнення Dodatku 4ДФ у вебсервісі СОГА

Зарплата, що виплачується у встановлені терміни в наступному місяці, має бути відображена в додатку 4ДФ за той період, у який входить попередній місяць, за який заробітну плату було нараховано. Наприклад, у 4ДФ за липень відображається зарплата, яка нарахована у липні та виплачена в серпні, за серпень (нарахована у серпні та виплачена у вересні), за вересень (нарахована у вересні та виплачена у жовтні).

Новий розділ III додатка 4ДФ відображається в окремій вкладці (Рис. 2.12).

Рис. 2.12. Новий розділ III додатка 4ДФ у вебсервісі СОГА

Обґрунтуємо особливості заповнення Податкового розрахунку у вебсервісі СОТА. Заголовна частина Податкового розрахунку при відкритті заповниться автоматично даними з картки підприємства.

Далі потрібно вказати кількість додатків до Податкового розрахунку та кількість аркушів. У прикладі до Податкового розрахунку заповнено два додатки: Додаток 1 та Додаток 4ДФ [49] (Рис. 2.13).

При цьому, у вебсервісі СОТА реалізовано автоматичне заповнення графі кількість додатків для рядків 061 – 066 Податкового розрахунку. Заповнення графі виконується при відкритті Податкового розрахунку за умови, що відповідні додатки вже заповнено.

06	Інформація про додатки, що додаються до Розрахунку та є його невід'ємною частиною	кількість додатків	кількість аркушів
061	Відомості про нарахування заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) застрахованим особам	3	6
062	Відомості про осіб, які доглядають за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відповідно до закону отримують допомогу по догляді за дитиною до досягнення нею трирічного віку та/або при народженні дитини, при утворенні дитини, та осіб із числа непрацюючих працівників батьків, усиновителів, опікунів, піклувальників, які фактично здійснюють догляд за дитиною з інвалідністю, дитиною, хворою на тяжке перинатальне ураження нервової системи, тяжку вроджену ваду розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічне, онкогематологічне захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкий психічний розлад, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гостре або хронічне захворювання нирок IV ступеня, за дитиною, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, якій не встановлено інвалідність, а також непрацюючих працівників осіб, які здійснюють догляд за особою з інвалідністю I групи або за особою похилого віку, яка за висновком медичного закладу потребує постійного стороннього догляду або досягла 80-річного віку, якщо такі непрацюючі працівники отримують допомогу, надбавку або компенсацію відповідно до законодавства, та нарахування сум єдиного внеску за патронатних вихователів, батьків-вихователів дитячих будинків сімейного типу, пріємних батьків, якщо вони отримують грошове забезпечення відповідно до законодавства	.	.
063	Відомості про осіб, які проходять строкову військову службу	.	.
064	Відомості про суми нарахованого доходу, утриманого та сплаченого податку на доходи фізичних осіб та військового збору	3	4
065	Відомості про трудові відносини осіб та період проходження військової служби	.	.
066	Відомості про наявність підстав для обліку стажу окремим категоріям осіб відповідно до законодавства	.	.

Рис. 2.13. Приклад заповнення Додатку 1 та Додатку 4ДФ до Податкового розрахунку у вебсервісі СОТА

Також у вебсервісі СОТА є можливість автоматичного заповнення Податкового розрахунку даними Додатка 1 (J0510107) при встановленні відповідних опцій у головному меню: Інше Автоматичний розрахунок (за замовчуванням опція встановлена):

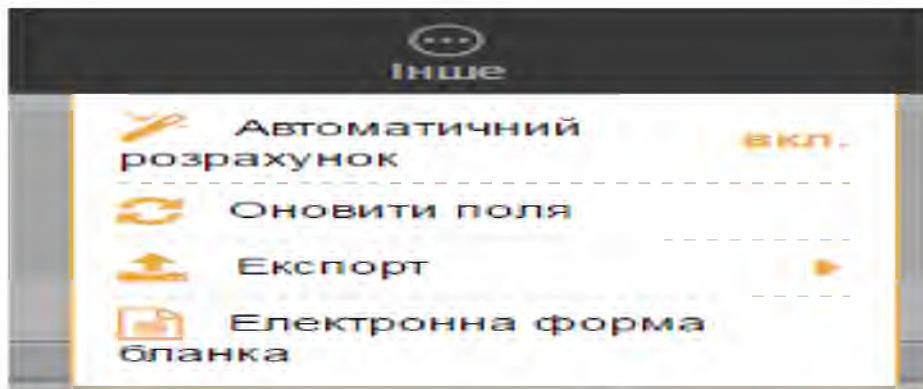

Рис. 2.14. Автоматичне заповнення Податкового розрахунку даними Додатка І (J0510107) при встановленні відповідних опцій у головному меню

Більшість роботодавців заповнює лише розділ І Податкового розрахунку.

Розділ І Податкового розрахунку (Рис.2.15) містить інформацію в розрізі місяців звітного кварталу щодо сум нарахованої заробітної плати за видами виплат, винагороди за договорами ЦПХ, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, сум ЄСВ залежно від ставок та інші подібні показники.

Код рядка	І. Нарахування зарплати та єдиного внеску за найвищими правилами в розрізі місяця звітного кварталу	1	2	3
1	Загальна сума нарахованого доходу, усього (р. 11-р. 12-р. 13-р. 14-р. 15)	24 000.00	24 000.00	24 000.00
	у т.ч.			
1.1	сума нарахованої заробітної плати	24 000.00	24 000.00	24 000.00
1.2	сума винагороди за договорами спеціально-правового характеру	.	.	.
1.3	сума оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів платника податку	.	.	.
1.4	сума депозити по тимчасовій непрацездатності, що виплачується за рахунок коштів фонду соціального страхування	.	.	.
1.5	сума депозити у зв'язку з вагітністю та пологами	.	.	.
2	Сума нарахованого доходу з межах максимальної величини, що нараховується єдиною внеском, усього (р. 21-р. 22-р. 23-р. 24-р. 25)	24 000.00	24 000.00	24 000.00
2.1	Роботодавцями (22%)	24 000.00	24 000.00	24 000.00
2.2	Підприємствами, установами і організаціями, фізичними особами - підприємцями, у тому числі тими, що обрали спрощену систему оподаткування, прямиючою особам з інвалідністю (6,41%)	.	.	.
2.3	Підприємствами та організаціями, що здійснюють громадський організацій осіб з інвалідністю, крім товариств "ТОВ", "ТОО" (5,3%)	.	.	.
2.4	Підприємствами та організаціями, що здійснюють громадський організацій осіб з інвалідністю, прямиючою особам з інвалідністю (5,5%)	.	.	.
2.5	доплата до сум нарахованих єдиного внеску (22%)	.	.	.
3	Нараховано єдиного внеску, усього (р. 31-р. 32-р. 33-р. 34-р. 35-р. 36)	5 280.00	5 280.00	5 280.00
	у т.ч.			
3.1	на суми нарахованої роботодавцями заробітної плати, винагороди за високими роками послуги за спеціально-правовими договорами, оплати депозити по тимчасовій непрацездатності та депозити у зв'язку з вагітністю та пологами (22,0%)	5 280.00	5 280.00	5 280.00

Рис. 2.15. Розділ І Податкового розрахунку

Після заповнення Податкового розрахунку та відповідних додатків здійснюється перевірка заповнених звітів, накладаються підписи та відправка пакету документів до податкового органу.

Висновки до другого розділу:

В умовах складної фінансово-економічної ситуації в Україні, яка пов'язана з зовнішніми глобальними проблемами та внутрішньою складною соціально-економічною ситуацією, підприємству ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» необхідно вжити усіх можливих заходів щодо стабілізації фінансово-господарської діяльності.

З цією метою доцільно рекомендувати:

- проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства з урахуванням галузевих особливостей;

- удосконалити та стабілізувати фінансове та податкове законодавство;

- надати можливість використання пільгових кредитів для підприємств агропромислового сектору; удосконалити інформаційно-методичне забезпечення аналізу та форми фінансової звітності, що дозволить підвищити аналітичні можливості та реальність оцінки майна;

- адаптувати закордонні методики аналізу фінансового стану до практики господарювання суб'єктів національного господарства;

- використовувати не тільки ретроспективний, а й перспективний аналіз фінансового стану на основі проєктованих (прогнозованих) форм фінансової звітності.

Для удосконалення обліку ЄСВ, пропонується:

- описати методичні аспекти організації податкового обліку з урахуванням специфіки підприємства у Наказі про облікову політику з формуванням окремого розділу «Організація податкового обліку», зміст і структура якого повинні відповідати законодавчо-нормативним актам та висвітлювати моменти, які відсутні в податковому законодавстві;

- для спрощення обліку з ЄСВ затвердити Наказом про облікову політику запропоновану нетипову форму документа «Довідку розрахунку єдиного соціального внеску» для відображення зведених нарахувань ЄСВ;

- розробити та затвердити на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» окремим розділом у Наказі про облікову політику графік документообігу з ЄСВ, де визначати відповідальних щодо нарахування ЄСВ, дотримання строків сплати ЄСВ, подання

звітності з ЄСВ, руху документів, які є підставою для їх нарахування, ведення податкового обліку та податкових реєстрів, показники яких є основою для складання податкової звітності по ЄСВ, що сплачує підприємство.

Облік ЄСВ відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [12] здійснюється на субрахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування».

Рекомендовано до робочого плану рахунків відкрити субрахунки другого порядку 651/1 «Єдиний внесок на зарплату»; 651/2 «Єдиний внесок на зарплату інвалідів»; 651/3 «Єдиний внесок на виплату за ЦПД (цивільно-правовими договорами)»; 651/4 «Єдиний внесок на допомогу з ТВП (тимчасової втрати працездатності)».

При журнальній формі обліку синтетичний облік розрахунків по ЄСВ ведеться в Журналі-ордері № 5-Б с.-г.

Журнал-ордер відкривається на місяць. В Журналі-ордері № 5-Б с.-г. відображають нараховану заробітну плату та пов'язані з нею суми відрахувань на соціальні заходи та забезпечень майбутніх витрат. Крім того в Журналі-ордері ф. № 5-Б с.-г. виділено окремий розділ для відображення дебетових оборотів за рахунками 65 «Розрахунки за страхуванням» субрахунок 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування», 66 «Розрахунки за виплатами працівникам». Підставою для відображення дебетових оборотів є «Розрахунково-платіжні відомості» (зведені) або «Книга обліку розрахунків з оплати праці».

Наказом МФУ від 19.05.2021 р. № 278 [52] внесені зміни до форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску та порядку його заповнення.

Розрахунок подається окремо за кожний квартал (податковий період) з розбивкою по місяцях звітного кварталу протягом 40 календарних днів, що настануть

за останнім календарним днем звітного кварталу (тобто за I квартал, II квартал, III квартал та IV квартал).

Подання Податкового розрахунку і ФОП-роботодавцями, так і юридичними особами-роботодавцями здійснюється за допомогою Веб-сервісу «СОТА» – це електронна звітність та електронний документообіг онлайн.

Порядок подання Податкового розрахунку за допомогою Веб-сервісу «СОТА» ідентичний, як для ФОП-роботодавців, так і для юридичних осіб-роботодавців. Єдина відмінність між ними – літера ідентифікатора електронної форми: для ФОП – F0500107; для юридичних осіб – J0500107.

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

РОЗДІЛ 3

НАЛІЗ ТА ВНТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

3.1. Методичні прийоми внутрішнього контролю розрахунків єдиного соціального внеску

Основними завданнями аналізу та внутрішнього контролю за додержанням законодавства про збір та ведення обліку Єдиного соціального внеску є правильність

його нарахування, обчислення, повнота та своєчасність його сплати та проведення аналізу його показників для прийняття своєчасних управлінських рішень.

Також проведення аналізу і внутрішнього контролю за правильністю оформлення нових звітів, контроль за відповідністю нових форм звітів, формам, які генеруються за допомогою комп'ютерних програм, та правильністю адресування суми ЄСВ на нові рахунки ДПС України.

При проведенні перевірки за дотриманням чинного трудового законодавства щодо нарахування та перерахування сум ЄСВ необхідно мати чітко виділені базові напрями перевірки, серед яких виділимо такі:

аналіз діючих на підприємстві форм, систем і видів оплати праці;

порядок прийому працівників на постійну, тимчасову та сезонну роботу;

порядок звільнення працівників;

вивчення штатного розкладу;

організація обліку праці та робочого часу та ін.

Основні етапи проведення внутрішнього контролю розрахунків з ЄСВ наведено на рис.3.1.

При здійсненні аналізу та внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ на фонд заробітної плати робітників необхідно виявити відповідність чинному законодавству всіх розрахунків, первинних документів, звітності щодо цих операцій.

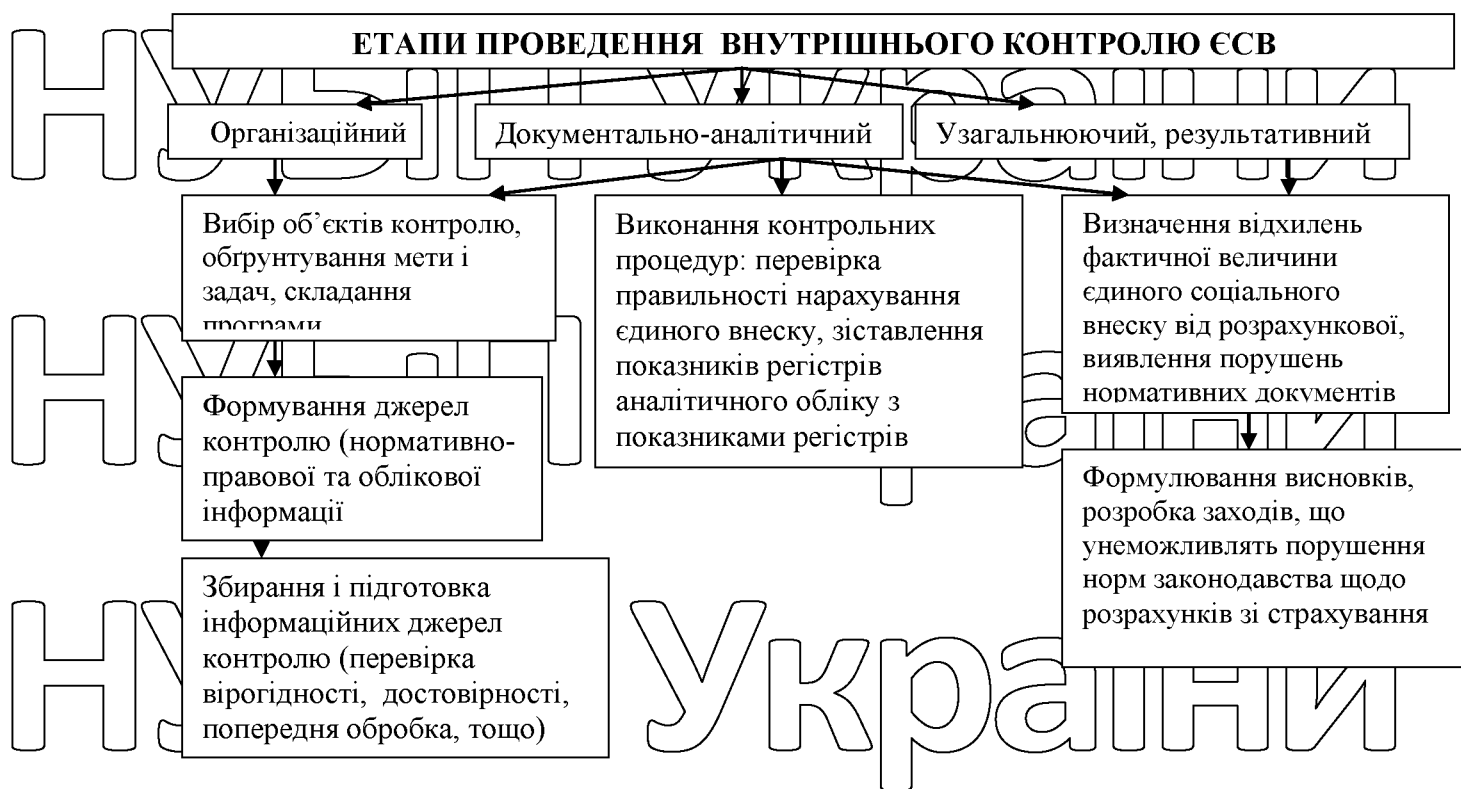

Рис 3.1. Етапи проведення внутрішнього контролю єдиного соціального внеску

Для досягнення мети внутрішнього контролю щодо розрахунків з ЄСВ суб'єкт підприємства має ставити перед собою наступні завдання: перевірку дотримання підприємством в своїй господарській діяльності положень законодавства при оподаткуванні заробітної плати; перевірку відповідності документального оформлення (первинні та зведені документи) вимогам чинного законодавства з обліку ЄСВ; дослідження системи арифметичного розрахунку ЄСВ; перевірку правильності синтетичного та аналітичного обліку ЄСВ із заробітної плати робітників; перевірку вчасності перерахунку ЄСВ до бюджету; перевірка зведених даних, які відображено у податковій, статистичній та фінансовій звітності щодо ЄСВ на фонд заробітної плати робітників та на цій основі обґрунтування зведених даних для прийняття управлінських рішень.

При розрахунку обліку нарахування ЄСВ важливим є покращення його документального забезпечення. Так, доцільно дещо удосконалити форму розрахунково-платіжної відомості, яка надасть змогу бухгалтеру перевіряти правильність розрахунку ЄСВ протягом звітного періоду (таблиця 3.1) [20].

Таблиця 3.1

**Розрахунково-платіжна відомість обліку та розрахунку ЄСВ
при проведенні внутрішнього контролю**

	ПП	Таб №	ПН	Нараховано, грн			разом	База ЄСВ	Ставка ЄСВ	Сума ЄСВ	утримано		До видачі
				з/п	премії	доплати, надбавки					ПДФО -18%	ВЗ-1,5%	
1													
2													
	Разом												
	ФОП для ЄСВ:												
	ЄСВ за ставкою 22 %												
	ЄСВ за ставкою 8,41%												
	Загальна сума ПСП												
	ПДФО за ставкою 18%												

Для досягнення поставлених завдань щодо проведення внутрішнього контролю за сплатою до бюджету належної суми ЄСВ необхідно розробити план перевірки, який є документом організаційно-методологічного характеру, та складається з переліку робіт на основних етапах контролю і строків їх виконання із зазначенням джерел інформації. Важливо розробити та затвердити план контролю оподаткування ЄСВ на фонд з/п працівників, який наведений в таблиці 3.2 [22].

Таблиця 3.2

Загальний план контролю нарахування та сплати ЄСВ

№	етап	процедури	виконавець	термін
1	Попередній	встановлення достовірності первинних даних відносно наявності зобов'язань з ЄСВ перед бюджетом, повноти і своєчасності відображення даних у зведених документах та облікових регістрах, правильність ведення обліку зобов'язань з ЄСВ перед бюджетом і його відповідність обліковій політиці, Н(П)С)БО бух.обліку, реальності наявних зобов'язань з ЄСВ, законності проведених розрахунків, достовірності відображення стану зобов'язань з ЄСВ у звітності суб'єкта	Козак І.І.	1 день
2	Основний	Перевірка операцій щодо оподаткування ЄСВ на фонд заробітної плати робітників підприємства і розрахунок його податкового навантаження: перевірка розрахунку суми ЄСВ; перевірка вчасності сплати ЄСВ до бюджету; перевірка податкової звітності з ЄСВ	Козак І.І.	4 день
3	Заключний	Надання звіту. Розробка рекомендацій щодо покращення обліку ЄСВ на фонд з/п робітників і зменшення його податкового навантаження	Козак І.І.	2 дні

Після затвердження плану проведення внутрішнього контролю щодо обліку нарахування ЄСВ на фонд заробітної плати робітників контролер має розробити програму контролю нарахування та сплати ЄСВ (таблиця 3.3) [23].

Таблиця 3.3

Програма контролю нарахування та сплати ЄСВ на фонд заробітної плати робітників підприємства

Мета контролю	Завдання контролю	Виконавець	Термін	Робочі документи	Примітки
Визначення правильності оформлення первинної документації з ЄСВ	встановлення повноти і правильності оформлення розрахунково-платіжної відомості			РД 1	
Перевірка розрахунку та нарахування ЄСВ	перевірка нарахованої суми ЄСВ на ФОП працівників			РД 2	
Перевірка правильності сплати ЄСВ	Перевірка правильності перерахування ЄСВ			РД 3	
Перевірка синтетичного обліку ЄСВ	Перевірка синтетичного обліку ЄСВ				
Перевірка аналітичного розрахунків з оплати праці	Перевірка аналітичного обліку ЄСВ При виявленні розбіжностей між аналітичним і синтетичним обліком - встановлення їх причини			РД 4	
Перевірка своєчасності та вірності складання та подання Податкового розрахунку в ЄСВ	Перевірка своєчасності та правильності складання та подання звітності з ЄСВ Перевірка підтверджуючих документів про подання звітності у встановлені законодавством терміни Виявлення ризиків нарахування штрафних санкцій при податкових перевітках Надання рекомендацій щодо усунення виявлених порушень Складання уточнених розрахунків до податкової звітності із заробітної плати у разі необхідності			РД 5	

Слід зазначити, що під час перевірки обліку нарахування та сплати ЄСВ на фонд заробітної плати контролер має складати, як робочу, так і підсумкову

документацію. В робочі документи він повинен вносити всю отриману інформацію, на основі якої потім формує звіт (Податковий розрахунок).

Результати перевірки нарахування ЄСВ на фонд заробітної плати робітників доцільно відображати у робочому документі за формою, що наведена в таблиці 3.4 [26].

Таблиця 3.4.

Робочий документ перевірки нарахованої суми ЄСВ на ФОП працівників

№ РПВ	Дата РПВ	Дані обліку		Дані перевірки		Відхилення	
		Нараховано ФОП за місяць, грн.	Нараховано ЄСВ за місяць, грн.	Нараховано ФОП за місяць, грн.	Нараховано ЄСВ за місяць, грн.	Нараховано ФОП за місяць, грн.	Нараховано ЄСВ за місяць, грн.

На наступному етапі контролер має перевірити своєчасність сплати ЄСВ до бюджету.

У таблиці 3.5 наведено робочий документ щодо результатів перевірки своєчасності сплати ЄСВ.

Таблиця 3.5

Робочий документ перевірки своєчасності сплати ЄСВ

№ платіжної довідки	Відновітальна особа за сплату ЄСВ	Дані обліку		Дані перевірки		Відхилення		Граничний строк сплати ЄСВ
		Сума ЄСВ, грн.	Дата платіжної довідки	Сума ЄСВ, грн.	Дата платіжної довідки	Сума ЄСВ, грн.	Дата платіжної довідки	

На наступному етапі необхідно перевірити застосування мінімальних та максимальних сум справляння єдиного соціального внеску на підприємстві, що діє у тому чи іншому звітному періоді у відповідності до діючого законодавства (таблиця 3.6).

Робочий документ перевірки застосування мінімальних та максимальних сум
справляння ЄСВ

ПІБ	Максимальна сума ЄСВ	Мінімальна сума ЄСВ	Дані обліку		Дані перевірки		Відхилення		Примітки
			Сума ЄСВ, грн.	Порівняння з min та max значенням	Сума ЄСВ, грн.	Порівняння з min та max значенням	Сума ЄСВ, грн.	Порівняння з min та max значенням	

Використання робочих документів для узагальнення результатів внутрішнього контролю ЄСВ дозволять контролеру перевірити правильність проведених розрахунків ЄСВ протягом звітних періодів, достовірність та своєчасність оформлених первинних документів, правдивість відображення узагальнених даних в обліку та звітності.

Використання наведених методик проведення внутрішнього контролю надасть змогу контролеру охопити всі аспекти оподаткування ЄСВ, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку цих операцій, а використання робочої документації, які направлені на перевірку первинних документів - підвищать якість проведення внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ [25].

3.2. Аналіз розрахунків єдиного соціального внеску

Проведення економічних реформ в Україні повинно сприяти наповненню Пенсійного фонду та місцевих бюджетів, які прямо пов'язані з легалізацією заробітної плати бізнес-одинацями.

Обсяг надходжень у вигляді ЄСВ залежить від розміру фонду оплати праці найманих працівників, який, в свою чергу - від продуктивності їх праці. Враховуючи те, що продуктивність праці визначає обсяги ВВП і, відповідно, заробітну плату, як джерело надходжень до Пенсійного фонду, проведемо аналіз на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за період 2021 року нарахування суми ЄСВ та визначимо питому вагу ЄСВ в кожному окремому місяці (табл.3.7).

Таблиця 3.7

Нарахування ЄСВ на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рік

Місяці року	Середньо-облікова чисельність працівників, осіб	Нараховано заробітної плати, грн.	Відрахування ЄСВ, %	Нараховано ЄСВ, грн.	Питома вага ЄСВ, %	Фонд заробітної плати у розрахунку на одного працівника
січень	20	230252	22	50655	8,0	11513
лютий	20	231312	22	50887	8,1	11566
березень	22	235630	22	51839	8,2	10710
квітень	22	236620	22	52056	8,3	10755
травень	22	239540	22	52699	8,3	10888
червень	22	239562	22	52704	8,3	10889
липень	22	239800	22	52756	8,4	10900
серпень	22	242320	22	53310	8,4	11015
вересень	22	242890	22	53436	8,4	11040
жовтень	22	243320	22	53530	8,5	11060
листопад	22	244259	22	53737	8,5	11103
грудень	22	245520	22	54014	8,6	11160
всього	22	2871025,00	22	631625,50	100	11025

Аналіз даних, що наведені у таблиці 3.7 показує, що розмір заробітної плати впливає на ставку єдиного соціального внеску, а відповідно й на суму сплати до бюджету. Варто звернути увагу, що для мінімальної та максимальної заробітної плати ставка єдиного соціального внеску матиме тенденцію до зростання.

Виходячи з даних, що наведені в таблиці 3.7, варто відзначити, що при середньообліковій кількості працюючих 22 особи та середньомісячній заробітній платі 11025,0 грн., суми нарахованих ЄСВ та відповідно їх питома вага з кожним місяцем мало незначну, але тенденцію до зростання.

Щодо проведення аналізу зі сплати (перерахування до бюджету) нарахованих сум ЄСВ, то варто відзначити, що суми відрахувань ЄСВ перераховані до бюджету у визначені законодавством терміни.

Проведемо помісячний аналіз перерахування (сплати) ЄСВ до бюджету. Аналіз сплати єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» наведено у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Аналіз сплати єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рр.

Місяці року	Середньо-облікова чисельність працівників, осіб	Нараховано заробітної плати, грн.	Нараховано ЄСВ, грн.	Перераховано по ЄСВ, грн.	Сума заборгованості по ЄСВ, грн.	Фонд заробітної плати у розрахунку на одного працівника, грн.
С-до на 01.01.2021р.					50640	
січень	20	230252	50655	50640	50655	11513
лютий	20	231312	50887	50655	50887	11566
березень	22	235630	51839	50887	51839	10710
квітень	22	236620	52056	51839	52056	10755
травень	22	239540	52699	52056	52699	10888
червень	22	239562	52704	52699	52704	10889
липень	22	239800	52756	52704	52756	10900
серпень	22	242320	53310	52756	53310	11013
вересень	22	242890	53436	53310	53436	11040
жовтень	22	243320	53530	53436	53530	11060
листопад	22	244259	53737	53530	53737	11103
грудень	22	245520	54014	53737	54014	11160
С-до на 01.01.2022р.	22	2871025,00	631625	631610	54014	11025

За даними, що наведені у таблиці 3.8 спостерігається своєчасне перерахування нарахованих сум ЄСВ до бюджету. Сальдо на початок та кінець 2021 року відповідає показникам форми фінансової звітності ф.№1 «Баланс» (звіт про фінансовий стан) третьому розділу статті поточної кредиторської заборгованості за розрахунками зі страхування (код рядка 1625).

У формі фінансової звітності №2 «Звіт про фінансові результати» (звіт про сукупний дохід) у третьому розділі «Елементи операційних витрат» наведена інформація про елементи операцій витрат ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за звітний та попередні рік. Показники третього розділу Звіту про фінансові результати формуються на підставі даних аналітичного обліку про операційні витрати за елементами (матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).

Методичними рекомендаціями щодо заповнення форм фінансової звітності визначено, що у даному розділі «Звіту про фінансові результати» (звіту про сукупний дохід) наводиться інформація про елементи операційних витрат на виробництво і

збут, управління та забезпечення іншої операційної діяльності. Собівартість реалізованих товарів, запасів у цьому розділі не наводиться.

До відрахувань на соціальні заходи належить сума нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, обчислена за встановленими законодавством ставкою (22%) на фонд заробітної плати та включена до складу елемента «Відрахування на соціальні заходи».

Проведемо аналіз динаміки та структури елементів операційних витрат на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2020-2021 роки, та яка частка у складі елементів операційних витрат належить відрахуванням на соціальні заходи (табл.3.9).

Таблиця 3.9
Аналіз динаміки та структури елементів операційних витрат за 2020-2021 рр. на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

показники	2020 рік		2021 рік		Відхилення абсолютне: +,-
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	
Матеріальні затрати	5569	62,2	7622	64,7	+2053
Витрати на оплату праці	2453	27,4	2871	24,4	+418
Відрахування на соціальні заходи (ЄСВ)	540	6,0	632	5,4	+92
Амортизація	282	3,2	211	1,7	-71
Інші операційні витрати	106	1,2	451	3,8	+345
Всього	8950	100	11787	100	+2837

За наведеними даними таблиці варто відзначити, що найбільшу частку вагу у складі елементів операційних витрат на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» складають матеріальні витрати - 62,2 та 64,7%; витрати на оплату праці складають – 27,4% та 24,4% відповідно по роках. Тобто витрати на оплату праці у 2021 році мали тенденцію до зростання, і склали 2871,0 тис.грн., що на 418,0 тис.грн. більше у порівнянні з 2020 роком, але в загальній структурі елементів операційних витрат на оплату праці дещо знизилася. Що стосується відрахувань на соціальні заходи, то їх частка у складі елементів операційних витрат незначна і складає відповідно по роках 6,0% та 5,4%, тобто відрахування на соціальні заходи зросли у 2021 році на 92,0 тис.грн., що пов'язано із зростанням фонду заробітної плати, а у загальній структурі елементів

операційних витрат спостерігається незначне зменшення у 2021 році в порівнянні з 2020 роком.

На рис.3.1 та 3.2 наведено структуру елементів операційних витрат на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2020-2021 роки.

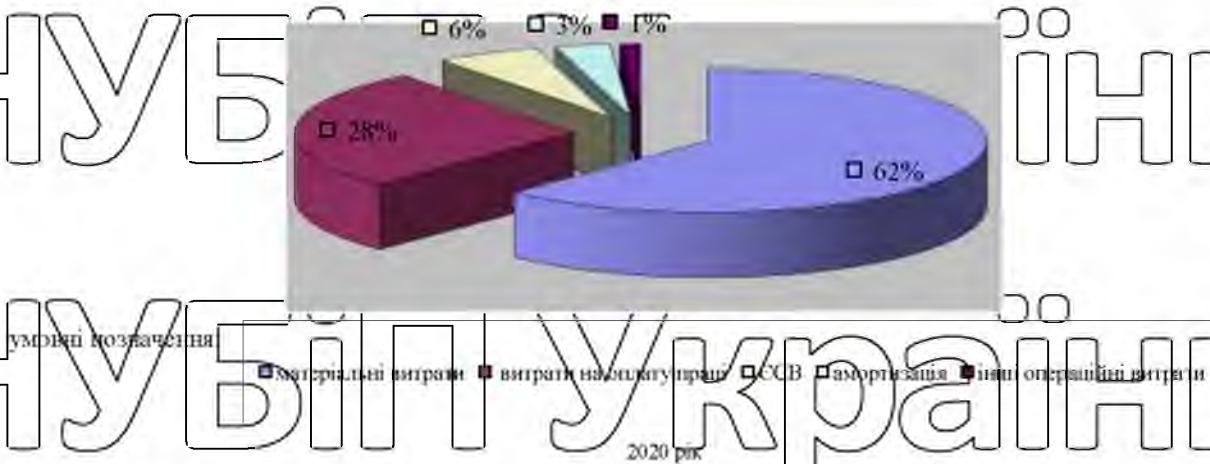

Рис.3.1. Структура елементів операційних витрат на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2020 рік

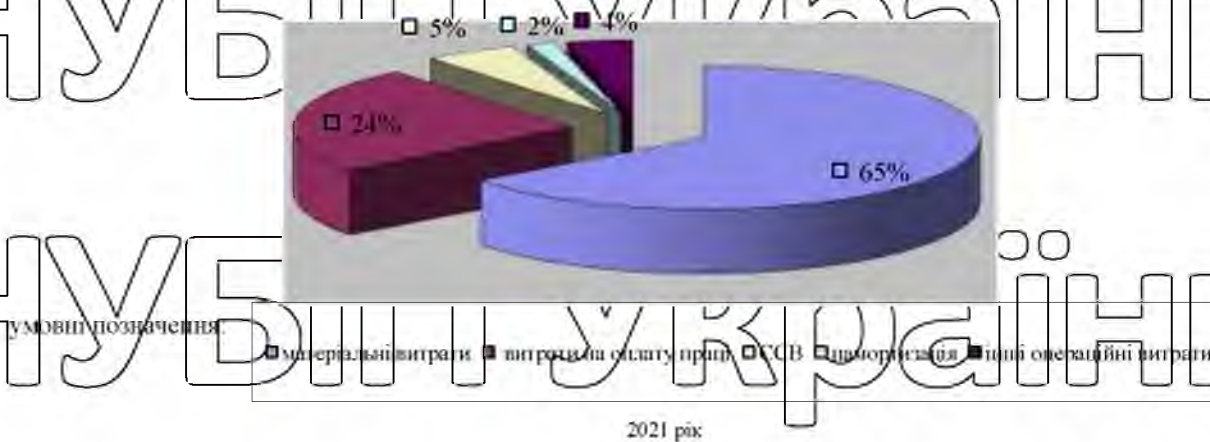

Рис.3.2. Структура елементів операційних витрат на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рік

На рис.3.6. наведено динаміку ЄСВ за 2019-2021 роки на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт».

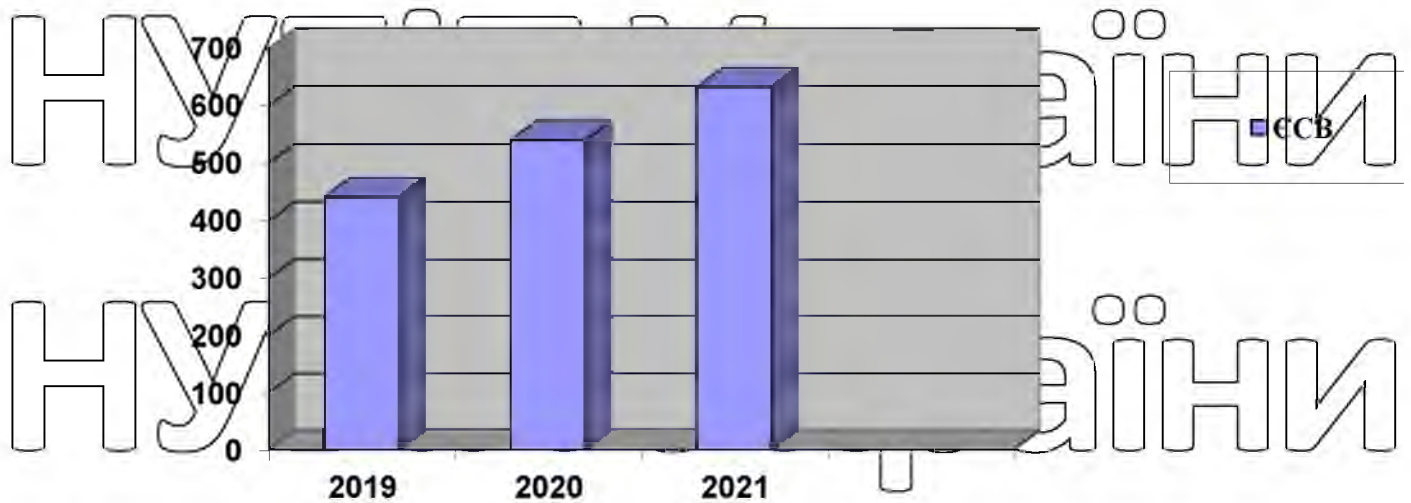

Рис.3.3. Динаміка нарахування єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2019-2021 років

Незначне зростання динаміки ЄСВ у 2021 році пов'язано, як уже зазначалося із зростанням фонду заробітної плати у 2021 році на 17%.

Провести оцінку, на скільки саме збільшилися надходження ЄСВ, досить складно, оскільки потрібна детальна інформація щодо отримуваних доходів громадян. Тому, розрахуємо коефіцієнт навантаження єдиним соціальним внеском у чистій продукції на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт». Методику розрахунку коефіцієнту навантаження єдиним соціальним внеском у чистій продукції на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» наведено в таблиці 3.10.

Таблиця 3.10

Методика розрахунку коефіцієнту навантаження ЄСВ у чистій продукції ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

показник	формула	Умовні позначення	характеристика
Коефіцієнт навантаження єдиного соціального внеску на одиницю чистої продукції підприємства	$KП_{ЄСВ} = \frac{ЄСВ_{П}}{ЧПП}$	ЄСВ _П – сума сплаченого єдиного соціального внеску підприємством за розрахунковий період	Показник характеризує частку ЄСВ у чистій продукції підприємства

Проведемо за показниками ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» розрахунок коефіцієнту навантаження ЄСВ у чистій продукції.(табл.3.11).

Таблиця 3.11

Розрахунок коефіцієнту навантаження ЄСВ у чистой продукції ТОВ

«Кагарлик/Зернопродукт»

№п/п	показники	період			Відхилення: 2021/2020
		2019	2020	2021	
1	Валова продукція	7268	11526	27687	+16161
2	Матеріальні витрати	5973	5569	7622	+2053
3	Сума амортизаційних відрахувань	220	282	211	-71
4	Сума нарахованого ЄСВ	442	540	632	+92
5	Коефіцієнт навантаження ЄСВ на одиницю чистої продукції підприємства 4: (1- (2+3))	0,4	0,1	0,03	

Коефіцієнт навантаження єдиного соціального внеску на одиницю чистої продукції підприємства ТОВ «Кагарлик/Зернопродукт» протягом 2019-2021 років складає відповідно - 0,4 та 0,1, 0,03, що актуальне для ідентифікації податкової політики підприємства у 2019-2021 році, так як протягом цього періоду діяла ставка відрахувань ЄСВ -22% [2].

Отже, якщо динаміка зростання ФОП збережеться на рівні зростання макроекономічних показників, то це в подальшому буде впливати на зменшення податкового навантаження.

3.3. Внутрішній контроль розрахунків за єдиним соціальним внеском

При проведенні перевірки організації обліку розрахунків з оплати праці та відрахувань на соціальне страхування встановлюють, як організовано облік розрахунків з оплати праці та відрахувань на єдиний соціальний внесок. При цьому вивчають склад і кваліфікацію працівників бухгалтерії, які займаються цією обліковою роботою, забезпеченість відповідними документами, наявність і кваліфікацію головного фахівця, який здійснює контроль за кадровою роботою, наявність та доцільні межі комп'ютеризації певної ділянки облікової роботи. Перевіряють наявність наказу про облікову політику на підприємстві та зміст його статей, які стосуються оплати праці [28].

Етапи проведення контролю з нарахування та сплати ЄСВ включають:

перевірку визначення кола осіб, які підлягають страхуванню об'єкта оподаткування та відповідні ставки;

правильність нарахування сум ЄСВ, розрахунок виплат по єдиному внеску; встановити своєчасність та повноту перерахування сум відрахувань до пенсійного фонду;

перевірку правильності відображення сум нарахованих відрахувань в обліку та звітності, їх узгодженості між собою.

Так при проведенні перевірки правильності нарахувань на ФОП ЄСВ контролеру необхідно звернути увагу на правильність віднесення витрат на оплату

праці і закриття рахунку 81 «Витрати на оплату праці». Виявлені помилки в процесі проведення перевірки витрат на оплату праці повинні оформлятися в робочий документ, у якому здійснюються розрахунки і зіставлення фактично нарахованої та

виданої заробітної плати, які знайшли відображення на рахунках обліку та в облікових регістрах. На данному етапі доцільно застосувати наступні процедури перевірки:

перевірку точності здійснених нарахувань на фонд оплати праці і порядок їх включення до собівартості продукції (робіт, послуг);

перевірка правильності закриття рахунку 81 «Витрати на оплату праці» та відображення даної інформації в регістрах обліку та формах бухгалтерської звітності;

перевірка правильності закриття рахунку 82 «Відрахування на соціальні заходи» та відображення даної інформації у регістрах обліку та формах бухгалтерської звітності;

перевірка правильності закриття рахунку 651 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування» та відображення даної інформації в регістрах обліку та формах бухгалтерської звітності.

Перевірка правильності помісячного нарахування ЄСВ на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» на 2021 рік наведена у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12

Перевірка правильності помісячного нарахування єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 р.

Місяці року	Середньо-облікова чисельність працівників, осіб	За даними ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»			За даними перевірки		
		Відрахування ЄСВ, %	Нараховано заробітної плати, грн.	Нараховано ЄСВ, грн.	Нараховано заробітної плати, грн.	Нараховано ЄСВ, грн.	Відхилення
січень	20	22	230252	50655	230252	50655	
лютий	20	22	231312	50887	231312	50887	-
березень	22	22	235630	51839	235630	51839	-
квітень	22	22	236620	52056	236620	52056	-
травень	22	22	239540	52699	239540	52699	-
червень	22	22	239562	52704	239562	52704	-
липень	22	22	239800	52756	239800	52756	-
серпень	22	22	242320	53310	242320	53310	-
вересень	22	22	242890	53436	242890	53436	-
жовтень	22	22	243320	53530	243320	53530	-
листопад	22	22	244259	53737	244259	53737	-
грудень	22	22	245520	54014	245520	54014	-
всього	22	22	2871025	631625	2871025	631625	-

За даними таблиці 3.12., при проведенні перевірки, щодо правильності помісячного нарахування ЄСВ відхилень не виявлено. У таблиці 3.13 наведено перевірку правильності нарахування ЄСВ на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рік.

Таблиця 3.13

Перевірка правильності нарахування єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 р.

Показник	Ставка єдиного внеску, %		За розрахунком	Згідно відомості	Відхилення +; -
	Фактично	Згідно нормативних документів			
Нараховано ЄСВ, усього			631625	631625	
- на суми заробітної плати (22%)	22	22	631625	631625	-
- на суми заробітної плати нарахованої підприємствами працюючим інвалідам (8,41%)	8,41	8,41			-
- на суми винагород за виконані роботи за цивільно-правовими договорами (22%)	22	22			-
- на суми допомоги по тимчасовій непрацездатності (22%)	22	22			-

За даними, що наведені у таблиці 3.13 при проведенні перевірки правильності нарахування ЄСВ на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рік відхилень не виявлено. Нарахування сум ЄСВ та застосування ставок ЄСВ на суми заробітної

плати, на суми заробітної плати нарахованої підприємствами працюючим інвалідам, на суми винагород за виконані роботи за цивільно-правовими договорами, на суми допомоги по тимчасовій непрацездатності проведено у відповідності з нормами чинного законодавства.

Взаємна перевірка змісту документів, в яких реєструються господарські операції з нарахування та перерахування сум ЄСВ, здійснюється шляхом вивчення та зіставлення показників, що відображаються в декількох документах, де наведені взаємопов'язані операції. За допомогою взаємної перевірки можливо контролювати відображення в обліку проведення нарахувань на заробітну плату ЄСВ та перерахування нарахованих сум до ПФУ, а також виявити протиріччя між документами та операціями, відображеними в бухгалтерському обліку у тих випадках, коли для здійснення фінансово-господарської діяльності потрібні обґрунтовуючі документи, що підтверджують її та надають можливість перевірити реальність цих дій та відповідність складеним документам. Так, під час перевірки правильності нарахування та перерахування сум ЄСВ згідно з розрахунково-платіжними відомостями (зведеними) та платіжними дорученнями і, вказані в них суми зіставляються із сумами, наведеними в нарядах, рахунках, трудових угодах, виписках банку. Відхилення, виявлені під час проведення контролю нарахування та сплати ЄСВ, допомагають вносити необхідні коригування, обумовлені можливістю реалізації управлінських функцій менеджменту підприємства.

Перевірка правильності відображення господарських операцій по нарахуванню та перерахуванню ЄСВ за грудень місяць 2022р. на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» наведено у таблиці 3.14.

Таблиця 3.14

Перевірка правильності відображення господарських операцій по нарахуванню та перерахуванню ЄСВ за грудень 2021 р. на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»

Зміст операції	Кореспондуючі рахунки						Відхилення
	Головна книга		Згідно інструкції				
Відображено нарахування заробітної плати виробничого персоналу	231	661	471864	231	661	171864	✓

Відображено нарахування заробітної плати управлінського персоналу	92	661	73656	92	661	73656	-
Відображення нарахування ЄСВ (22 %) з витрат на оплату праці виробничого персоналу	231	651/1	37810	231	651	37810	-
Відображення нарахування ЄСВ (8,41 %) з витрат на оплату праці виробничих працівників-інвалідів	231	651/2	0	231	651	0	-
Відображення нарахування ЄСВ (22 %) на оплату праці адміністрації	92	651/1	16204	92	651/1	16204	-
Перераховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ – 22 %) з суми, належної до сплати з поточного рахунку	651/1	311	53737	651	311	53737	-
Перераховано єдиний соціальний внесок (ЄСВ – 8,41 %) з суми, належної до сплати за працівників-інвалідів	651/2	311	0	651	311	0	-

Формальна перевірка реєстрації господарських операцій в нарахування єдиного внеску на фонд оплати праці та перерахування до бюджету сум ЄСВ, дозволяє контролювати правильність здійснення виправлень у документах, а також наявність і достовірність передбачених реквізитів. При проведенні перевірки правильності відображення господарських операцій по нарахуванню та перерахуванню ЄСВ за грудень 2021 р. на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» відхилень не виявлено.

Наступним етапом перевірки є перевірка своєчасності сплати єдиного соціального внеску до ПФУ. Перевірка своєчасності сплати єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рік наведена в таблиці 3.15.

Таблиця 3.15
Перевірка своєчасності сплати єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рр.

Місяці року	За даними ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»				За даними перевірки			
	Нараховано зарплати, грн.	Нараховано ЄСВ, грн.	Перераховано ЄСВ, грн.	Сума заборгованості по ЄСВ	Нараховано зарплати, грн.	Нараховано ЄСВ, грн.	Перераховано ЄСВ, грн.	Сума заборгованості по ЄСВ
С-до на 01.01.2021р				50640				50640
січень	230252	50655	50640	50655	230252	50655	50640	50655
лютий	231312	50887	50655	50887	231312	50887	50655	50887
березень	235630	51839	50887	51839	235630	51839	50887	51839
квітень	236620	52056	51839	52056	236620	52056	51839	52056
травень	239540	52699	52056	52699	239540	52699	52056	52699
червень	239562	52704	52699	52704	239562	52704	52699	52704

липень	239800	52756	52704	52756	239800	52756	52704	52756
серпень	242320	53310	52756	53310	242320	53310	52756	53310
вересень	242890	53436	53310	53436	242890	53436	53310	53436
жовтень	243320	53530	53436	53530	243320	53530	53436	53530
листопад	244259	53737	53530	53737	244259	53737	53530	53737
грудень	245520	54014	53737	54014	245520	54014	53737	54014
С-до на 01.01.2022р	2871025	631625	631610	54014	2871025	631625	631610	54014

За даними перевірка своєчасності сплати єдиного соціального внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за 2021 рік відхилень не виявлено.

Порушення термінів сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування застосовуються фінансові санкції (штрафи та пеня) відповідно до Закону №2464 [45]. На суму недоїмки платнику єдиного внеску нараховується пеня з розрахунку 0,1 відсотка на суму фактично сплаченої недоїмки за кожний день прострочення платежу. Нарахування пені починається з першого календарного дня,

що настає за днем закінчення строку внесення відповідного платежу, до дня його фактичної сплати (перерахування) включно. Суми штрафів та пені, передбачені пунктами 2, 3, 5 та 6 розділу VII Інструкції №449 [51], підлягають сплаті платником єдиного внеску чи банком протягом десяти календарних днів після надходження відповідного рішення або можуть бути оскаржені у цей самий строк до органу ДПС

вищого рівня або до суду з одночасним обов'язковим письмовим повідомленням про це відповідного органу ДПС, посадовими особами якого прийнято це рішення.

Рішення органу ДПС про нарахування пені та/або застосування штрафів є виконавчим документом. Якщо платник єдиного внеску чи банк, отримавши рішення про нарахування пені та/або застосування штрафів, не сплатили зазначені в них суми

протягом десяти календарних днів, а також не оскаржили це рішення чи не повідомили у зазначений строк відповідний орган ДПС про його оскарження, таке рішення передається для виконання органу державної виконавчої служби або до органу Казначейства.

Суми штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску, стягуються в тому самому порядку, що і суми недоїмки зі сплати єдиного внеску та включаються до вимоги про сплату боргу (недоїмки), якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки. Строк давності щодо нарахування, застосування

штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску, стягуються в тому самому порядку, що і суми недоїмки зі сплати єдиного внеску та включаються до вимоги про сплату боргу (недоїмки), якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки. Строк давності щодо нарахування, застосування

штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску, стягуються в тому самому порядку, що і суми недоїмки зі сплати єдиного внеску та включаються до вимоги про сплату боргу (недоїмки), якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки. Строк давності щодо нарахування, застосування

штрафів та нарахованої пені, застосованих за порушення порядку та строків нарахування, обчислення і сплати єдиного внеску, стягуються в тому самому порядку, що і суми недоїмки зі сплати єдиного внеску та включаються до вимоги про сплату боргу (недоїмки), якщо їх застосування пов'язано з виникненням та сплатою недоїмки. Строк давності щодо нарахування, застосування

та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується. За несплату (неперерахування) або несвочасну сплату (несвочасне перерахування) ЄСВ накладається штраф у розмірі 10 % своєчасно не сплачених сум; за неналежне ведення бухгалтерської документації, на підставі якої нараховується ЄСВ, накладається штраф у розмірі від 8 до 15 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян; за неподання, несвочасне подання, подання не за встановленою формою звітності, передбаченої Законом, територіальним органом Пенсійного фонду накладається штраф у розмірі 10 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян та інші штрафні санкції, які не суперечать чинному законодавству.

При проведенні перевірки складання Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску необхідно розпочати з перевірки таких обов'язкових реквізитів: тип форми («додаткова», «початкова», «ліквідаційна», «скасовуюча», «призначення пенсії»); звітний період, за який подається Податковий розрахунок; повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) страхувальника згідно з Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, а також інші категорії страхувальників, на яких не поширюється дія Закону про держреєстрацію; код за ЄДРПОУ або податковий номер/серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які мають відмітку у паспорті про право здійснювати будь-які платежі за серією та номером паспорта); код основного виду економічної діяльності; місцезнаходження (місце проживання) страхувальника; код органу доходів і зборів, до якого подається Податковий розрахунок; дата подання; ініціали, прізвища, податкові номери або серії та номери паспортів посадових осіб страхувальника; середньооблікова кількість штатних працівників за звітний період (за наявності), кількість застрахованих осіб у звітному періоді, яким нараховані виплати (за наявності); штатна чисельність працівників (за наявності); кількість створених нових робочих місць у звітному періоді (за наявності); підпис страхувальника - фізичної особи та/або посадових осіб страхувальника, засвідчені печаткою страхувальника (за наявності). Зазначені

реквізити мають бути обов'язково заповнені в усіх таблицях додатків до форми Податкового розрахунку, де вони передбачені.

Потім здійснюють перевірку показників, що наведені в наступних таблицях звіту щодо нарахування єдиного внеску: на суми нарахованої заробітної плати; на суми винагород за договорами цивільно-правового характеру; на суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця; на суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, що виплачується за рахунок коштів фондів соціального страхування; на суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами.

Потім перевіряють ставки нарахування єдиного соціального внеску: на суми нарахованої заробітної плати; на суми винагород за договорами цивільно-правового характеру; на суми оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок коштів роботодавця; на суми допомоги по тимчасовій непрацездатності, що виплачується за рахунок коштів фондів соціального страхування, на суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами - (22%); на суми нарахованої заробітної плати працюючим інвалідам - 8,41%, та виявляють порушення.

У таблиці 3.16 наведені узагальнені дані при проведенні перевірки правильності складання Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за грудень м-ць 2021 р.

Таблиця 3.16

Перевірка правильності складання Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків - фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за грудень 2021 р.

Показники	Розрахунок за відомістю	Звіт ф. № 4 ДА	Відхилення, +,-
Загальна сума нарахованої заробітної плати, винагород за виконану роботу, за цивільно-правовими договорами, оплати	245520	245520	

допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами			
Нараховано єдиного внеску всього, грн.	54014	54014	-
На суми нарахованої роботодавцями заробітної плати, винагород за виконану роботу, за цивільно-правовими договорами, оплати допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами (22%)	54014	54014	-
На суми заробітної плати нарахованої підприємствами, установами та організаціями працюючим інвалідам (8,41%)	0	0	-
Загальна сума єдиного внеску, що підлягає сплаті	54014	54014	-

За даними, що наведені у таблиці 3.16 при проведенні перевірки правильності складання Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» за грудень 2021 р. відхилень не виявлено, дані, що наведені у звіті відповідають регістрам аналітичного та синтетичного обліку та головній книзі.

Заключна стадія узагальнення результатів внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ передбачає застосування отриманої інформації при складанні висновків та наданні пропозицій щодо усунення виявлених недоліків.

За результатами перевірки інформація про виявлені порушення та відхилення щодо достовірності формування інформації про нарахування та сплату ЄСВ узгоджується із звітом про фінансові результати (звітом про сукупний дохід) третьому розділі «Елементи операційних витрат» по статті «Відрахування на соціальні заходи», а також у «Звіті про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсацій) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», та регістрах аналітичного і синтетичного обліку.

Основними питаннями методичного характеру, які мають бути відображені у звітному документі щодо контролю нарахування та сплати ЄСВ є:

- помилки, допущені при нарахуванні оплати праці, а також при здійсненні відповідних відрахувань із суми заробітної плати;
- відхилення фактичних показників від планових у частині формування фонду оплати праці, зниження (зростання) продуктивності праці проти запланованої;

вплив допущених помилок на формування собівартості продукції (товарів, робіт, послуг).

Серед проблемних аспектів внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ важливе місце посідає відсутність затверджених рекомендацій щодо формування звітної документації за результатами проведення внутрішнього контролю.

Відсутність чіткого визначення вимог, пов'язаних з оформленням результатів контролю, негативно впливає на ефективність управління суб'єкта господарювання, його економічну стабільність та позитивну динаміку.

Подолання зазначених недоліків можливо за умови регламентації змісту, форм, структури та строків звітної документації з контролю нарахування та сплати ЄСВ локальними нормативними документами, внутрішніми стандартами, а також положеннями про службу внутрішньогосподарського контролю на підприємстві.

3.4. Узагальнення результатів аналізу та внутрішнього контролю розрахунків за єдиним соціальним внеском та прийняття управлінських рішень щодо оптимізації його величини

Виходячи із сутності управління, управління розрахунками за єдиним соціальним внеском – це складний, багаторівневий, інтегрований процес планування, організації, координації та контролю за станом нарахування єдиного соціального внеску та його сплатою до фіскальних органів. Враховуючи вищенаведене, алгоритм управління розрахунками за єдиним соціальним внеском включає комплекс послідовних, взаємопов'язаних робіт (рис.3.2).

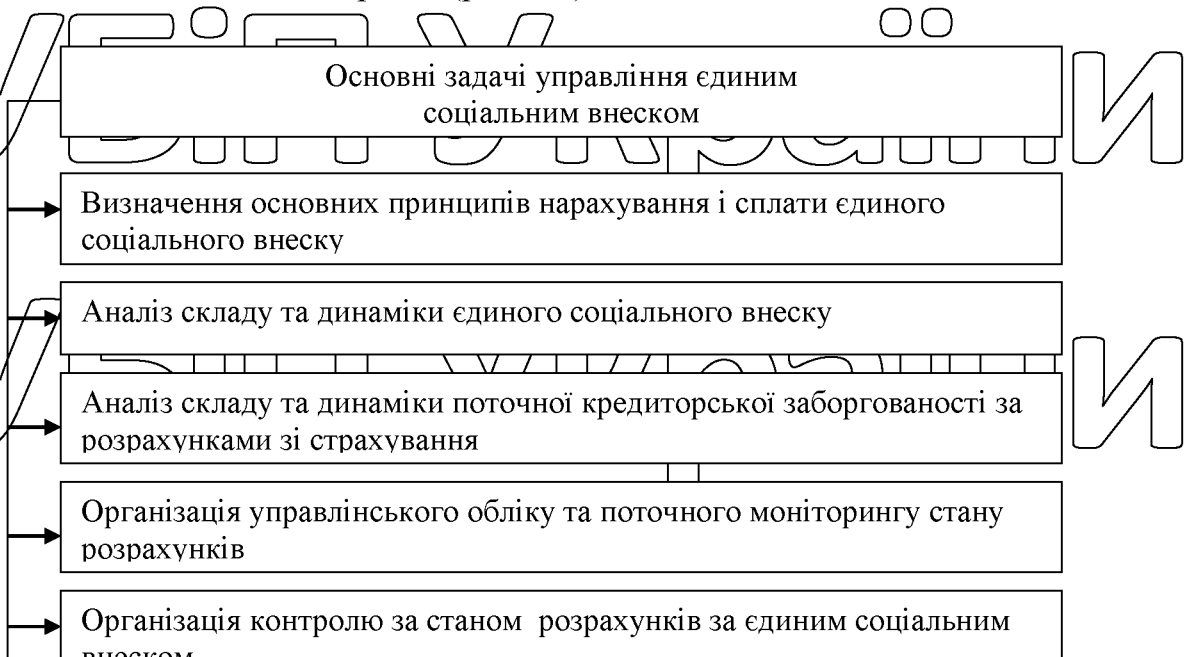

Рис. 3.2 Алгоритм управління єдиним соціальним внеском

У процесі управління розрахунками за єдиним соціальним внеском можна виділити такі етапи: 1) формування мети; 2) оцінка стану розрахунків; 3) розробка управлінських рішень; 4) прийняття рішення; 5) реалізація рішення; 6) контроль за реалізацією рішення; 7) оцінка (аналіз) результатів дії рішення.

Управління у загальному вигляді є системою економічного управління підприємством, що включає сукупність принципів, методів, форм і прийомів управління розрахунками за єдиним соціальним внеском. Управління спрямоване на досягнення певних цілей підприємства. Такі цілі визначаються двома взаємопов'язаними і взаємозалежними між собою процесами, сутність яких полягає, з одного боку, у забезпеченні своєчасної і повної сплати єдиного соціального внеску, а, з другого – у забезпеченні грошовими коштами у достатніх обсягах на день сплати єдиного соціального внеску.

Основною метою управління є досягнення цілей управління розрахунками зі страхування за допомогою застосування найбільш раціональної системи управління процесами нарахування єдиного соціального внеску та його сплати до податкових органів. Об'єктами управління розрахунками за єдиним соціальним внеском є сукупність фінансових інструментів, що забезпечують правильне визначення його величини та вчасну сплату згідно нормативних документів (рис. 3.3).

Рис.3.3. Об'єкти управління єдиним соціальним внеском

Сутність проблеми управління єдиним соціальним внеском полягає у тому, що, з одного боку, у процесі визначення його сум з метою її правильного розрахунку потрібно суворо дотримуватись норм законодавства щодо порядку формування бази нарахування внеску та застосування його ставки до кожного виду виплат. У даному напрямку об'єктами управління є показники, від яких залежить величина єдиного соціального внеску: величина фонду оплати праці, його структура з метою застосування ставок єдиного соціального внеску, структура персоналу підприємства, тощо. Аналіз бази нарахування ЄСВ за видами виплат дозволяє встановити, які з них найбільше вплинули на зміну суми ЄСВ.

З іншого боку, для забезпечення своєчасної сплати єдиного соціального внеску необхідно забезпечити наявність фінансових ресурсів в обсягах, достатніх для сплати єдиного соціального внеску саме на потрібну дату. Відповідно, така достатність фінансових ресурсів підприємства безпосередньо залежить від результатів його діяльності, зокрема, від платоспроможності, ліквідності та можливостей до акумулювання коштів на дату сплати внеску.

Згідно нормативних документів [30], єдиний соціальний внесок сплачується щомісячно одночасно із виплатою заробітної плати.

Основними функціями, на яких базується процес управління розрахунками за єдиним соціальним внеском, є жорсткий контроль за правильністю його нарахування; планування фінансових потоків, призначених для сплати внеску; координація взаємовідносин із органами доходів і зборів у частині вчасного отримання інформації щодо сплати єдиного соціального внеску або виникнення заборгованості з його сплати.

Для управління розрахунками за єдиним соціальним внеском необхідно створити певні умови, а саме:

можливість достовірно визначати стан об'єкта управління (розрахунків за єдиним соціальним внеском) на основі показників бухгалтерського обліку, контролю та аналізу,

наявність мети управління, у разі її відсутності, неможливо визначити напрям зміни стану об'єкта управління, отже саме управління не матиме сенсу;

- здатність об'єкта управління переходити з поточного в оптимальний стан під впливом управляючої системи; якщо стан об'єкта управління не змінюється, то й саме поняття управління втрачає зміст;

- можливість вибору управляючих впливів (рішень) з деякої множини припустимих альтернатив;

- наявність ресурсів, що забезпечують реалізацію управляючих впливів.

Оцінка ефективності прийнятих рішень щодо оптимізації єдиного соціального внеску є одним з основних завдань керівництва підприємства при управлінні процесами його нарахування та сплати. Для цього необхідно постійно стежити за основними показниками, що характеризують об'єкт управління та впливають на його параметри (величина і структура фонду оплати праці, зміни у законодавстві). Це дозволить своєчасно реагувати на як позитивні, так і негативні зміни. Ефективність управління єдиним соціальним внеском підвищать такі заходи:

- забезпечення правильного і вчасного нарахування сум єдиного соціального внеску та його утримання із заробітної плати працівників;

- запровадження коригування сум заробітної плати у розрізі місяців з метою управління максимального сумою, з якої сплачується єдиний соціальний внесок;

- налагодження постійного контролю за накопиченням грошових ресурсів у дні сплати ЄСВ з метою недопущення виникнення заборгованості;

- опанування новітніми технологіями сплати єдиного внеску та подання звітності.

Висновки до третього розділу:

Основними питаннями методичного характеру, які мають бути відображені у звітному документі щодо контролю нарахування та сплати ЄСВ є:

- помилки, допущені при нарахуванні оплати праці, а також при здійсненні відповідних відрахувань із суми заробітної плати;

- відхилення фактичних показників від планових у частині формування фонду оплати праці, зниження (зростання) продуктивності праці проти запланованої;

вплив допущених помилок на формування собівартості продукції (товарів, робіт, послуг).

При проведенні аналізу відрахувань на соціальні заходи на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» варто відзначити, що їх частка у складі елементів операційних витрат незначна і складає відповідно по роках 6,0% та 5,4%, тобто відрахування на соціальні заходи зросли у 2021 році на 92,0 тис.грн., що пов'язано із зростанням фонду заробітної плати, а у загальній структурі елементів операційних витрат спостерігається незначне зменшення у 2021 році в порівнянні з 2020 роком.

Розрахунок коефіцієнту навантаження єдиного соціального внеску на одиницю чистої продукції підприємства ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» протягом 2019-2021 років складає відповідно - 0,4 та 0,1, 0,03, що актуальне для ідентифікації податкової політики підприємства у 2019-2021 році, так як протягом цього періоду діяла ставка відрахувань ЄСВ -22%.

Використання наведених у роботі методик проведення внутрішнього контролю надасть змогу контролеру охопити всі аспекти оподаткування ЄСВ, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку цих операцій, а використання робочої документації, які направлені на перевірку первинних документів - підвищать якість проведення внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ.

Серед проблемних аспектів внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ важливе місце посідає відсутність затверджених рекомендацій щодо формування звітної документації за результатами проведення внутрішнього контролю. Відсутність чіткого визначення вимог, пов'язаних з оформленням результатів контролю, негативно впливає на ефективність управління суб'єкта господарювання, його економічну стабільність та позитивну динаміку.

Оцінка ефективності прийнятих рішень щодо оптимізації єдиного соціального внеску є одним з основних завдань керівництва підприємства при управлінні процесами його нарахування та сплати. Для цього необхідно постійно стежити за основними показниками, що характеризують об'єкт управління та впливають на його параметри (величина і структура фонду оплати праці, зміни у законодавстві). Це

дозволить своєчасно реагувати на як позитивні, так і негативні зміни. Ефективність управління єдиним соціальним внеском підвищать такі заходи:

- забезпечення правильного і вчасного нарахування сум єдиного соціального внеску та його утримання із заробітної плати працівників;

- запровадження коригування сум заробітної плати у розрізі місяців з метою управління максимальною сумою, з якої сплачується єдиний соціальний внесок;

- налагодження постійного контролю за накопиченням грошових ресурсів у дні сплати ЄСВ з метою недопущення виникнення заборгованості;

- опанування новітніми технологіями сплати єдиного внеску та подання звітності

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

ВИСНОВКИ

В Україні розширюються масштаби реформування соціальної сфери. Одним з секторів економіки, що інтенсивно змінюється, є соціальне страхування. Саме соціальне страхування є провідним інструментом соціальної політики держави, оскільки передбачає підтримку найбільш активної, працездатної частини суспільства, тобто тих, хто створює матеріальні і нематеріальні блага, призначені для споживання суспільством в цілому.

Із запровадженням ЄСВ зменшилося навантаження на роботодавців, пов'язане з адмініструванням сплати страхових внесків.

До недоліків запровадження ЄСВ слід віднести високі штрафи за несвочасність сплати та допущення помилок при нарахуванні ЄСВ; збільшення соціального навантаження на фізичних осіб-підприємців.

Запровадження ЄСВ є позитивним кроком у реформування системи загальнообов'язкового державного соціального страхування, проте, потребує подальшого вдосконалення.

Протягом 2022 році розмір мінімальної заробітної плати змінювався двічі: з 1 січня (6500 грн), та з 1 жовтня (6700 грн), а отже, змінювалися мінімальна та максимальна сума ЄСВ.

Мінімальний страховий внесок з ЄСВ у 2022 році складав з січня по вересень $6500 \times 22\% = 1430$ грн, з жовтня по грудень 1474 грн.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120-IX від 15 березня 2022 року внесено позитивні зміни щодо адміністрування ЄСВ: на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, а також протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану не нараховуються штрафні санкції та пеня за порушення в сфері сплати ЄСВ.

ФОП, самозайняті особи та члени фермерського господарства мають право не нараховувати, не обчислювати та не сплачувати ЄСВ; роботодавці - ФОП платники єдиного податку 2 та 3 групи, а також юридичні особи, які належать до третьої групи

платників єдиного податку мають право за власним рішенням не сплачувати ЄСВ за найманих працівників, які були призвані під час мобілізації на військову службу - за таких працівників сплата ЄСВ буде здійснюватися за кошти державного бюджету.

Позитивною зміною щодо адміністрування ЄСВ є те, що на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану, а також протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану не нараховуються штрафні санкції та пеня за порушення в сфері сплати ЄСВ.

Законом № 2120-IX було встановлено мораторій на проведення документальних перевірок правильності нарахування, обчислення та сплати ЄСВ на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану та протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану, а перевірки, які були розпочаті до 24 лютого 2022 року та не завершені, зупиняються по останній календарний день третього місяця з дня припинення (скасування) воєнного, надзвичайного стану [28].

В умовах складної фінансово-економічної ситуації в Україні, яка пов'язана з зовнішніми глобальними проблемами та внутрішньою складною соціально-економічною ситуацією, підприємству ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» необхідно вжити усіх можливих заходів щодо стабілізації фінансово-господарської діяльності.

З цієї метою доцільно рекомендувати:

– проводити постійний моніторинг та оперативний аналіз показників фінансового стану підприємства з урахуванням галузевих особливостей;

– удосконалити та стабілізувати фінансове та податкове законодавство;

– надати можливість використання пільгових кредитів для підприємств агропромислового сектору; удосконалити інформаційно-методичне забезпечення аналізу та форми фінансової звітності, що дозволить підвищити аналітичні можливості та реальність оцінки майна;

– адаптувати закордонні методики аналізу фінансового стану до практики господарювання суб'єктів національного господарства;

використовувати не тільки ретроспективний, а й перспективний аналіз фінансового стану на основі проєктованих (прогнозованих) форм фінансової звітності.

Для удосконалення обліку ЄСВ, пропонується:

описати методичні аспекти організації податкового обліку з урахуванням специфіки підприємства у Наказі про облікову політику з формуванням окремого розділу «Організація податкового обліку», зміст і структура якого повинні відповідати законодавчо-нормативним актам та висвітлювати моменти, які відсутні в податковому законодавстві;

розробити і затвердити облікові реєстри обліку ЄСВ, що позитивно позначаться на якості інформаційних потоків, прийняті ефективних управлінських рішень;

визначити у Наказі рахунки за окремими видами податкових платежів, вказати методику ведення аналітичного податкового обліку згідно з бухгалтерським та встановити графік документообігу з відображенням руху первинних документів, облікових реєстрів, податкової звітності.

Розробити та затвердити на ТОВ «Кагарлик Вернопродукт» окремим розділом у Наказі про облікову політику графік документообігу з ЄСВ, де визначати відповідальних щодо нарахування ЄСВ, дотримання строків сплати ЄСВ, подання звітності з ЄСВ, руху документів, які є підставою для їх нарахування, ведення податкового обліку та податкових реєстрів, показники яких є основою для складання податкової звітності по ЄСВ, що сплачує підприємство.

Облік ЄСВ відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій здійснюється на субрахунку 661 «За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування».

При журнальній формі обліку синтетичний облік розрахунків розрахунків по ЄСВ ведеться в Журналі-ордері № 5-Б с.г.

Наказом МФУ від 19.05.2021 р. № 278 внесені зміни до форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків –

фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску та порядку його заповнення. За оновленою формою зазначена звітність подається, починаючи з III кварталу 2021 р. За I–II квартал 2021 р.

Подання Податкового розрахунку і ФОП-роботодавцями, так і юридичними особами-роботодавцями здійснювати за допомогою Веб-сервісу «СОТА» – це електронна звітність та електронний документообіг онлайн. В «СОТА» створюються та подаються електронні звіти з будь-якого пристрою з доступом до інтернету, обмін електронними первинними документами з контрагентами, зберігаючи при цьому електронний архів документів.

Порядок подання Податкового розрахунку за допомогою Веб-сервісу «СОТА» ідентичний, як для ФОП-роботодавців, так і для юридичних осіб-роботодавців. Єдина відмінність між ними – це літера ідентифікатора електронної форми для ФОП – F0500107; для юридичних осіб – J0500107.

Щодо подання Податкового розрахунку юридичними особами – роботодавцями, то порядок подання такого Розрахунку та ідентифікатор форми однаковий, як для юридичної особи на єдиному податку, так і для юридичних осіб, що працюють на загальній системі оподаткування.

Основними питаннями методичного характеру, які мають бути відображені у звітному документі щодо контролю нарахування та сплати ЄСВ €⁰ помилки, допущені при нарахуванні оплати праці, а також при здійсненні відповідних відрахувань із суми заробітної плати;

відхилення фактичних показників від планових у частині формування фонду оплати праці, зниження (зростання) продуктивності праці проти запланованої; вплив допущених помилок на формування собівартості продукції (товарів, робіт, послуг).

При проведенні аналізу відрахувань на соціальні заходи на ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» варто відзначити, що їх частка у складі елементів операційних витрат незначна і складає відповідно по роках 6,0% та 5,4%, тобто відрахування на соціальні заходи зросли у 2021 році на 92,0 тис.грн., що пов'язано із зростанням фонду

заробітної плати, а у загальній структурі елементів операційних витрат спостерігається незначне зменшення у 2021 році в порівнянні з 2020 роком.

Розрахунок коефіцієнту навантаження єдиного соціального внеску на одиницю чистої продукції підприємства ТОВ «Кагарлик Зернопродукт» протягом 2019-2021 років складає відповідно - 0,4 та 0,1, 0,03, що актуальне для ідентифікації податкової політики підприємства у 2019-2021 році, так як протягом цього періоду діяла ставка відрахувань ЄСВ -22%.

Збереження динаміки зростання ФОП виключно на рівні зростання макроекономічних показників, є потужним аргументом МВФ проти подальшого зменшення податкового навантаження в можливих наступних податкових реформах.

Використання наведених у роботі методик проведення внутрішнього контролю надасть змогу контролеру охопити всі аспекти оподаткування ЄСВ, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку цих операцій, а використання робочої документації, які направлені на перевірку первинних документів - підвищать якість проведення внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ.

Серед проблемних аспектів внутрішнього контролю нарахування та сплати ЄСВ важливе місце посідає відсутність затверджених рекомендацій щодо формування звітної документації за результатами проведення внутрішнього контролю. Відсутність чіткого визначення вимог, пов'язаних з оформленням результатів контролю, негативно впливає на ефективність управління суб'єкта господарювання, його економічну стабільність та позитивну динаміку.

Подолання зазначених недоліків можливо за умови регламентації змісту, форм, структури та строків звітної документації з контролю нарахування та сплати ЄСВ локальними нормативними документами, внутрішніми стандартами, а також положеннями про службу внутрішньогосподарського контролю на підприємстві.

Оцінка ефективності прийнятих рішень щодо оптимізації єдиного соціального внеску є одним з основних завдань керівництва підприємства при управлінні процесами його нарахування та сплати. Для цього необхідно постійно стежити за основними показниками, що характеризують об'єкт управління та впливають на його

параметри (величина і структура фонду оплати праці, зміни у законодавстві). Це дозволить своєчасно реагувати на як позитивні, так і негативні зміни.

Ефективність управління єдиним соціальним внеском підвищать такі заходи:

- забезпечення правильного і вчасного нарахування сум єдиного соціального внеску та його утримання із заробітної плати працівників;

- запровадження коригування сум заробітної плати у розрізі місяців з метою управління максимальною сумою, з якої сплачується єдиний соціальний внесок;

- налагодження постійного контролю за накопиченням грошових ресурсів у дні сплати ЄСВ з метою недопущення виникнення заборгованості;

- опанування новітніми технологіями сплати єдиного внеску та подання звітності

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ІНФОРМАЦІЇ

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік : історичний аспект. Результати дисертаційних досліджень Житомирської наукової бухгалтерської школи : [монографія]. – Житомир: ЖДТУ, 2006. – 620 с.

2. Бабич Л. М. Оптимізаційна модель фінансового механізму соціального страхування України / Л. М. Бабич, Л. І. Васечко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 1 (91). – С. 158-169.

3. Бухгалтерський облік і звітність підприємств у системі оподаткування :

навч. посіб. / М. І. Бондар, Л. Г. Ловінська, Н. М. Лисенко та ін. / За заг. ред. М. І. Бондар і Н. М. Лисенко – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : ЦУЛІ, 2014. – 585 с.

4. Блакита Г. В. Розрахунок єдиного соціального внеску із застосуванням індикативної заробітної плати: проблеми та реалії / Г. В. Блакита, Л. П. Шевчук, І. С. Пізняк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 1. – С. 64 – 67.

5. Гудзь Н. В., Денчук П. Н., Романів Р. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для ВНЗ. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Центр учб. лит., 2016. 424 с.

6. Гуцаленко Л. В., Білодон Д. Д. Прикладні програми для обліку розрахунків з оплати праці. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL:

7. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV : із змінами та допов. : станом на 06.10.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (Дата звернення : 12.10.2021).

8. Жалько К. С., Опійник Л. Ш., Семенюта В. В. Бухгалтерський облік: ділові ігри, ситуаційні вправи, тести : практикум. Дніпро: УМСФ, 2018. 100 с.

9. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль: навч. посіб. Чернівці : Текнодрук, 2021. 336 с.

10. Зінченко О. В., Радіонова Н. Й., Хаустова Є. Б. Бухгалтерський облік: усхемах і таблицях : навч. посіб. / під заг. ред. М. І. Скрипник. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 340 с.

11. Інструкція зі статистики заробітної плати: наказ Міністерства статистики

У

к

р

(Дата звернення : 12.10.2021).

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 : із змінами та допов. : станом на 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text> (Дата звернення: 12.10.2021)

13. Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті України: постанова Правління НБУ від 21. 01. 2004р. № 22 із змінами та допов. : станом на

14. Кодекс законів про працю, Закон України від від 10.12.1971 № 322-VIII: із змінами та допсв. : станом на 10.08.2021 URL:

15. Конституція України від 28.06.1996р. № 254к/96-ВР, із змінами і

Козак Т. М. Досвід провідних країн світу в побудові дієвої пенсійної системи. Інвестиції: практика та досвід. Сер. Державне управління, 2017, № 23, С. 120-125.

17. Крупей Н.С. Деякі аспекти формування блокової політики для цілей оподаткування // Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент» – 2012. – Вип. 9 (2). – С. 231-240.

18. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія / В.А. Кулик. – Полтава : РВВ ПУЕТ, 2020. – С.

19. Мазурченко А.І. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник [рек. вченою радою ЗДІА], А. І. Макаренко, Т. О. Меліхова, Н.С. Чакалова; ЗДІА. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 260 с. 34. 35.

20. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль / А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О.П. Зоря навч. посібник для вчз: [гриф ЗДІА]. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.

21. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С.

k

o

n

Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.

22. Макаренко А.П. Концептуальні основи аудиту нарахування та утримання єдиного соціального внеску / А.П. Макаренко, Т.А. Біговська // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — Полтава: ПДАА. — 2013. — Вип. 1 (6).

— Т. 3. — С. 205—214

23. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання, Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.

24. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: затв. Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635, станом на звернення: 12.10.2021)

25. Меліхова Т. О., Петренко А. Е. Удосконалення методики внутрішнього аудиту нарахування заробітної плати. Агроекономіка. 2019. № 3. С. 38–47. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.3.38

26. Меліхова Т. О., Феофанова І. В., Магда Г. В. Удосконалення методики внутрішнього контролю утримань із заробітної плати та нарахувань на фонд оплати праці. Економіка та держава. 2019. № 1. С. 89–94. DOI: 10.32702/2306-6806.2019.1.89

27. Меліхова Т. О., Іванова М. М. Удосконалення обліку та аудиту заробітної плати в казначействі. Ефективна економіка. 2018. № 1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6087> (дата звернення: 16.12.2020).

Наконечна Н.В. **Н** Контроль і ревізія: навч. посіб. / Н.В. Наконечна. — ЛДУВС, Львів: Видавництво ТЗОВ "Літа-Прес", 2015. — 178 с.

29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013

р

30. Облік і оподаткування: практикум дистанційного тестування: навч. посіб. / за заг. ред.: М. Олійника, Т. Іщенко, М. Бондаря, О. Пудорова, Є. Калюги, Н. Бовтук. — Київ: Алерта, 2018. — 306 с.

31. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України

32. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI : із змінами та допов. : станом на 08.10.2021. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (Дата звернення : 12.10.2021).

33. Подмешальська Ю.Е. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник / Ю.В. Подмешальська, Т.О. Меліхова, Н.С. Чакалова. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 400 с.

34. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському

35. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Постанова Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148 : із змінами та допов. : станом на 01.01.2021. URL:

36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000р. №20: із змінами та допов. : станом на 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085->

37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 : із змінами та допов. : станом на 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> (Дата звернення : 12.10.2021).

38. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999р. № 318 : із змінами та допов. : станом на 03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (Дата звернення : 12.10.2021).

39. Подмешальська Ю.В., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя : ЗДІА, 2017. 400 с.

40. Про затвердження Порядку заповнення документів на переказ у разі оплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення

бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення

н
а
д
41. Про затвердження змін до «Методичних рекомендацій по застосуванню

реєстрів бухгалтерського обліку», затверджене наказом Міністерства фінансів

України 21.07.2021 № 408 станом на 10.08.2021. URL:

р
у
42. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань, затверджене

наказом Міністерства фінансів України 02.09.2014 р. №879 : із змінами та допов. :

станом на 10.08.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/20108-95#Text> (Дата
звернення : 13.10.2021).

н
р
у
43. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів

України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2022 році -

Закон України від 24.12.2021р. № 909 - VIII із змінами та допов. : станом на

о
в
44. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України

45. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне

соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 р. № 2464-VI : із змінами та

допов. : станом на 20.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

(Дата звернення : 12.10.2021).

Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів

України щодо дії норм на період дії воєнного стану: Закон України від 15.03.2022р. №

2120-IX: станом на 20.06.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

(Дата звернення : 12.10.2022).

н
р
у
47. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих

актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії

воєнного стану: Закон України від 03.03.2022 р. № 2118-IX : станом на 20.06.2022

р
48. Про Державний бюджет України на 2022 рік: Закон України від 02.12.2021

р

д

а

28-IX: із змінами та допов.: станом на 20.06.2022 URL:

49. Про затвердження форми Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку (форма № 1ДФ) та Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь фізичних осіб, і сум утриманого з них податку: Наказ Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 р. №4: станом на 20.06.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464->

50. Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 р. № 4: Наказ Міністерства фінансів України від 15.12.2020р. № 773: станом на

51. Про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Наказ Міністерства фінансів України 20 квітня 2015 року № 449 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 21 грудня 2020 року № 790): станом на 20.06.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (Дата звернення : 12.10.2022).

52. Про внесення змін до наказу Міністерства фінансів України від 13 січня 2015 року № 4: Наказ Міністерства фінансів України від 19.05.2021 № 278: станом на

53. Про відпустки: закон України від 15.11. 1996 р. № 504/96-ВР. із змінами та

54. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці: наказ Державного комітету статистики України від 05.12.2008. № 889. із змінами та допов. : станом на 20.06.2021. URL: <http://www.rada.gov.ua>.

55. Про оплату праці: закон України від 24.03. 1995р. № 108/95-ВР. із змінами та допов. : станом на 20.06.2021. URL: <http://www.rada.gov.ua>

Селіванова Н.М. Облікова політика підприємства: проблеми визначення поняття та нормативно-правового регулювання / Н.М. Селіванова // Економіка. Фінанси. Право.

- 2017. - № 7. - С. 18-22.

57. Слесар Т. М. Проблеми організації обліку в малому підприємстві ;

58. Слепцова Н. В., Кочура Л. В. Зарубіжний досвід оподаткування доходів фізичних осіб та реалії адміністрування ПДФО в Україні. Економіка та держава. 2019.

№ 4. С. 82-85.

59. Соколовська А.М. Нерівність доходів і багатства та податкові інструменти її зменшення. Фінанси України. 2019. № 6. С. 23-41.

60. Соколовська А.М., Райнова Л.Б. Вплив податків на нерівність доходів в Україні. Фінанси України. 2019. № 7. С. 72-91.

61. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник / Н. М. Ткаченко - 6-те вид., допов. і перероб. - К. : Алерта,

62. Фінансовий облік: теоретичні та прикладні аспекти: навч. посіб. / І. А. Канцір, І. Є. Старко, М. М. Антонійчук ; Львів. техн.-екон. коледж Нац. ун-ту «Львів. політехніка». - Львів : Растр-7, 2017. - 292 с.

63. Фінансовий облік I. Фінансовий облік II : навч. посібн. / А. О. Фатенок-Ткачук. - Луцьк : Східноєвр. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. - 510 с.

64. Фінансовий облік I : навч. посіб. / В. Г. Васильєва тощо. - Дніпро : Акцент, 2016. - 236 с.

65. Фінансовий облік 2 : навч. посіб. : слайд-конспект / Агамас П. Й. та ін. - Дніпропетровськ : Ун-т А. Нобеля, 2015. - 218 с.

66. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка тощо. - Тернопіль : ТНЕУ, 2017. - 450 с.

67. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / М. Ф. Огійчук, Л. О. Сколотій, М. І. Бележенкова та ін. ; за ред. проф. М. Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. Київ : Алерта, 2016. 1040 с.

68. Цибульник М. О. Нормативно-правове регулювання обліку діяльності недержавних пенсійних фондів в Україні. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного ун-ту. Сер. Економіка і менеджмент, 2017, Вип. 23 (2), С. 132-138.

69. Чацькіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку. Навч. посіб. / Ю.Д. Чацькіс, Е.С. Гейер, О.А. Наумчук, І.О. Власова – К.: - Центр учбової літератури, 2011. – 564 с.

70. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. Підручник / В.Г. Швець – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 535 с.

НУБІП України

НУБІП України

ТОВ «Кагарлик Зернопродукт»
код ЄДРПОУ 42418396

Наказ про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику підприємства»

від 15.01.2021

1. Ведення бухгалтерського обліку та складання звітності здійснювати згідно Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, а також чинних Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та чинного податкового законодавства службою (відділом) управління бухгалтерського обліку

Запровадити наступну номенклатуру справ в цілому по підприємству:

Номер справи	Найменування справи
1	2
1-1	Постанови уряду, накази Мінфіну та ДПА, інструкції, протокольні рішення Методради з бухгалтерського обліку та ін., методичні вказівки по веденню бухгалтерського обліку
1-2	Річний бухгалтерський звіт з додатками
1-3	Звіти про сплату податків та листування з податковими органами
1-4	Інші примірники довідок про доходи працівників
1-5	Книги реєстрацій: прибуткових касових ордерів видаткових касових ордерів платіжних доручень
1-6	Касова книга
1-7	Головна книга
1-8	Особові рахунки працівників підприємства з оплати праці
1-9	Листи тимчасової непрацездатності, звіт по єдиному соціальному внеску медичному страхуванню
1-10	Договори: на охорону на комунальні послуги
1-11	Договори з постачальниками та замовниками
1-12	Трудові договори з працівниками підприємства
1-13	Картки по матеріальних рахунках
1-14	Журнали
1-15	Книга обліку витрат платника, Книга обліку доходів платника

1-16	Реєстр виданих та придбаних податкових накладних
1-17	Матеріали інвентаризацій
1-18	Акти документальних перевірок
1-19	Виписки з наказів та розпоряджень

2. Фінансову, податкову та статистичну звітність подавати за видами та користувачами, а також податкову та статистичну звітність подавати в наступні терміни:

Фінансова звітність

Баланс підприємства:

- квартальний – до 25 числа наступного за звітним періодом місяця,
- річний – до 20 лютого наступного за звітним роком;
- для оцінки якості управління та прийняття рішень для потреб аналізу – на останній день кожного місяця.

Звіт про фінансові результати:

- квартальний – до 25 числа наступного за звітним періодом місяця;
- річний – до 20 лютого наступного за звітним роком;
- для оцінки якості управління та прийняття рішень для потреб аналізу – на останній день кожного місяця.

Звіт про рух грошових коштів:

річний – до 20 лютого наступного за звітним роком.

Звіт про власний капітал:

річний – до 20 лютого наступного за звітним роком.

Примітки до фінансових звітів:

Складаються до кожного звіту з метою його деталізації.

Відповідальність за своєчасне складання фінансової звітності покладаю на головного бухгалтера.

Відповідальність за зміст фінансових звітів несуть особи, що його підписали – керівник та головний бухгалтер.

Статистична звітність

Фінансові показники підприємства – до 25 числа місяця, наступним за I, II та III кварталами.

Фінансові показники підприємства за IV квартал – до 15 лютого, наступного за звітним роком.

Інша статистична звітність – згідно термінів передбачених органами державної статистики.

Податкова звітність

Декларація про прибуток підприємства:

а) квартальна – протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного податкового кварталу (півріччя);

б) річна – протягом 60 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Податкова декларація по податку на додану вартість:

а) місячна – протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;

б) річний – протягом 60 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

3. Встановити наступний порядок обробки документів.

3.1. Первинні документи підшивати разом із зведеними (звітами, накопичувальними або групувальними відомостями) документами, згрупованими за реєстрами.

3.2. Журнали-ордери за звітний період (місяць) підшивати в окрему справу у відповідності до зростання кодів бухгалтерських рахунків.

3.3. Бухгалтерські документи зберігати в архіві підприємства в окремих справах або в підшитому вигляді.

4. Встановлювати строки зберігання бухгалтерських документів.

4.1. Первинні документи бухгалтерського обліку зберігати протягом трьох років.

4.2. Бухгалтерські реєстри, договори, бухгалтерські звіти та інша ділова документація, яка необхідна для відновлення господарських операцій під час проведення ревізії (листування з дебіторами), а також бізнес-плани, які подаються для одержання кредитів тощо, зберігати протягом десяти років.

4.3. Ділову документацію, яка стосується довгострокових зобов'язань або прав, зберігати протягом семи років після закінчення терміну їх дії.

4.4. Внутрішні правила ведення бухгалтерського обліку підприємства зберігати протягом десяти років після їх зміни або заміни.

4.5. Первинні документи, бухгалтерські реєстри та інші звіти за господарський рік при ліквідації підприємства передавати до районного архіву.

По закінченню термінів зберігання бухгалтерських документів знищувати згідно складеного відповідного акту, шляхом спалювання або здачі в макулатуру.

5. При документуванні та записах господарських операцій керуватись наступним.

Підставою для проведення будь-якого бухгалтерського запису є первинний або складений на основі первинних документів зведений документ, який підтверджує здійснення господарської операції.

Первинним документом бухгалтерського оформлення вважати бухгалтерську довідку, що підтверджує здійснення господарської операції, в якій повинні бути зазначені наступні реквізити:

назва і номер документу;

дата складання та реєстраційний номер;

зміст операції та підстава для її здійснення;

цифрові показники операції (кількість, ціна, сума);

прізвища (назви) та адреси учасників операції;

підпис (підписи).

6. Всі первинні документи, які підтверджують факти здійснення господарських операцій, подавати до бухгалтерії в наступні терміни:

1) надходження та витрачання грошових коштів - в день здійснення операції;

2) надходження та вибуття матеріальних цінностей: сировини та матеріалів, готової продукції, товарів, придбаних для продажу та ін. - в день здійснення операції;

3) надходження та вибуття основного майна - в день здійснення операції;

4) товарні звіти складів - щоденно;

5) товарні звіти магазинів - кожні 5 календарних днів;

6) касові звіти - щоденно;

7) авансові звіти (за відрядженнями) - протягом трьох днів після прибуття з відрядження;

8) суми, які видані у підзвіт - по закінченні місяця;

9) таблиці обліку робочого часу - по закінченні місяця;

10) банківські документи - щоденно передаються в бухгалтерію;

11) інші (інвентаризаційні відомості, акти на списання ТМЦ та ін.) - після здійснення операції.

7. Бухгалтерський облік на підприємстві вести журнальною формою обліку - фінансовий облік, позасистемним методом (за допомогою книг, відомостей тощо) - податковий облік. На документах, що записуються в журнали, книги, відомості тощо, 105 означати дату (період) запису, номер журналу, книги, відомості тощо, номер рядку в журналі, книзі, відомості тощо, за яким проведено запис.

8. З метою підтвердження реальності фінансової звітності проводити інвентаризацію майна незалежно від його місцезнаходження, а також всіх видів фінансових зобов'язань. Інвентаризувати наступні об'єкти:

несоборотні активи: нематеріальні активи, незавершене будівництво, основні засоби, довгострокові фінансові інвестиції, довгострокова фінансова заборгованість;

оборотні активи: виробничі запаси, короткострокова дебіторська заборгованість, проточні фінансові інвестиції, тимчасово вільні кошти, векселі одержані;

фінансові зобов'язання - поточні і довгострокові.

Інвентаризація оборотних активів та поточних фінансових зобов'язань проводити один раз в квартал перед складанням фінансової квартальної звітності. Всі інші види майна і фінансових зобов'язань інвентаризувати раз на рік, не раніше ніж за два місяці до кінця звітного року.

Інвентаризації проводити згідно складеного і затвердженого перед початком поточного господарського року графіку проведення інвентаризації. Даний графік є невід'ємною частиною внутрішніх правил ведення бухгалтерського обліку на підприємстві на поточний господарський рік.

Інвентаризації проводити спеціально створеною комісією з трьох осіб, що призначається керівником та очолюється заступником керівника.

Інвентаризації проводити в другій половині останнього дня робочого тижня.

9. З працівниками підприємства, які виконують роботи, безпосередньо пов'язані із збереженням або обробкою, продажем (відпуском), перевезенням або застосуванням в процесі виробництва переданих їм цінностей, за умови, що вони обіймають посади, передбачені спеціальним переліком, укладаються письмові договори про повну індивідуальну або колективну (бригадну) матеріальну відповідальність.

10. Підприємство застосовує План рахунків бухгалтерського обліку та Інструкцію щодо його застосування, затверджену Міністерством фінансів України 30 листопада 1999 з 1.01.2000р. Із загального переліку рахунків першого розряду з метою максимального і адекватного відображення майнового і фінансового стану підприємства в обліковому процесі використовувати наступні рахунки : №№ 10, 11, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 33, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 44, 47, 48, 49, 50, 55, 60, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 73, 74, 75, 76, 79, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 97, 98, 99. Дотримуватися наступних методичних принципів бухгалтерського обліку:

1. Амортизацію основних засобів нараховувати за прямолінійним методом. Переоцінку основних засобів проводити у разі суттєвого відхилення балансової вартості активу від його справедливої вартості.
2. По необоротних активах вартість знос нараховувати в розмірі 100 % при передачі таких активів в експлуатацію.
3. Вартість поточних та капітальних ремонтів відносити на валові витрати. Вартість реконструкції, добудови основних засобів відноситься до капітальних вкладень і на збільшення вартості основних засобів.
4. Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за первісною вартістю.
5. Відпуск запасів у виробництво, продаж, при іншому вибутті здійснюється за наступною оцінкою:
  - а) запаси, які відпускаються, та послуги, які виконуються для спеціальних замовлень і проєктів, а також запаси, які не замінюють одне одного, оцінювати за ідентифікованою собівартістю;
  - б) сировина і матеріали, призначені для виробничих потреб - за середньозваженою собівартістю;
  - в) незавершене виробництво - за нормативними затратами;
  - г) товари - за цінами продажу.

6. Вартість малоцінних та швидкозношуваних предметів, що передані в експлуатацію, виключається зі складу активів (списується з балансу) з подальшою організацією оперативного кількісного обліку таких предметів за місцями експлуатації і відповідальними особами протягом строку їх фактичного використання.

7. Виручку від реалізації продукції (робіт, послуг) визначати в міру оплати покупцем розрахункових документів.

8. Доходи, отримані у звітному періоді, але які відносяться до наступних періодів, відображати в обліку і звітності окремою статтею як доходи майбутніх періодів. Ці доходи включати в результати господарської діяльності при настанні звітного періоду до якого вони відносяться.

9. Фінансові результати (прибуток, збиток) від реалізації продукції (робіт, послуг) та інших засобів підприємства визначати по операціях з відвантаження продукції (товарів, робіт, послуг) відповідно до вимог Податкового кодексу України.

10. По роботах та послугах довгострокового характеру (за договорами виконання робіт строком більше одного року) виручку від реалізації робіт та фінансові результати визначати після повного закінчення робіт за договором. Чистий прибуток розподіляти і використовувати згідно установчих документів підприємства.

12. Беру відповідальність на себе за:

- організацію бухгалтерського обліку на підприємстві;
- забезпечення фіксування всіх господарських операцій в первинних документах;
- зберігання оброблених первинних документів, реєстрів обліку та звітності протягом встановленого чинним законодавством терміну.

“ ” 2021 р.

НУВБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України

НУБІП України